

TYSVÆR KONTROLLUTVAL

MØTEINNKALLING

Dato: måndag 2. desember 2019
Tid: kl. 17.00 (NB)
Sted: Tysvær rådhus, kantine

Forfall meldes til: Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS tlf 52 75 73 50 eller
tlf. 95 98 69 79 /sms/ e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller meiner seg ugild, må gje melding om dette så tidleg som råd er. Varamedlemmer vil bli innkalla særskilt. Saker merka *Ikkje offentleg - jf. off.l.*, blir berre sendt internt. Sakskart vil bli lagt ut på kommunen si nettside www.tysver.kommune.no og på www.kontrollutvalgene.no

---

Saksliste:

- 19/19 Kontrollutvalet sine oppgåver og ansvar
- 20/19 Møteplan for 2020 - kontrollutvalet
- 21/19 Godkjenning av protokoll frå møtet 01.10.19
- 22/19 Bestilling av risiko- og vesentlegheitsvurderingar og plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for 2020-2024
- 23/19 Prosjektplan - forvaltningsrevisjonsprosjekt «Rutinar for kvalitetssikring i plan- og byggesaker»
- 24/19 Revisjonsplan for revisjon av rekneskapen for 2019
- 25/19 Orientering om økonomisituasjonen i Tysvær og framlegg til budsjett 2020 og økonomiplan 2021-2024
- 26/19 Referat- og orienteringssaker 02.12.19

Eventuelt

Aksdal, 25.11.19

Ola S. Apeland (sign.)
utvalsleiar

Toril Hallsjø (sign.)
dagleg leiar/utvalssekretær

Kopi: Ordførar (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Rådmann (invitert/innkalla i sak 25/19)
Varamedlemmer (til orientering)
Presse/publikum

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	03.12.19	19/19
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

KONTROLLUTVALETS OPPGÅVER OG ANSVAR

- Vedlegg:**
1. Kommunelova kap. 22-26 (sjuende del om Eigenkontroll)
  2. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (ny i 2019)
  3. Evaluering av arbeidet 2015-2019

Saksorientering:

For alle medlemmane i kontrollutvalet er rolla som fast kontrollutvalsmedlem ny, og kanskje ikkje så kjent. Sekretariatet vil difor på dette møtet ha ein kort gjennomgang av dei viktigaste oppgåvene til kontrollutvalet og arbeidsområde. I tillegg vil medlemmene, sekretær og revisor ha ein kort presentasjon av seg sjølv, og kva dei jobbar med. Tre av medlemmane har delteke på informasjonsmøtet i Aksdal 12.11.19 og har fått innføring der. Eitt medlem var med i sist periode.

Kontrollutvalet sine oppgaver er tatt inn i kommunelova kapittel 23 og i «Forskrift om kontrollutval og revisjon» (vedlegg 1 og 2). Utvalet sine primæroppgaver er å sjå til at kommunen har ein forsvarleg rekneskapsrevisjon, at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll etter vedteken plan, samt andre oppgaver på eit overordna nivå knytt til systemkontroll. Det vert invitert til dialog ved gjennomgangen.

Kontrollutvalet skal **ikkje vere eit klageorgan** for enkeltvedtak eller ein **arena for overprøving av politiske prioriteringar** som er gjort av kommunalt folkevalde organ. Kommunen har klageutval for enkeltvedtak og kommunelova § 27 gjer reglar om lovlegheitskontroll. Utvalet har heller ikkje mynde til å fatte vedtak som bind forvaltninga.

Det er berre kommunestyret som kan påleggje kontrollutvalet oppgaver. Når det gjeld førespurnader frå andre, må utvalet sjølv vurdere om utvalet vil handsame førespurnaden eller ikkje. Om kontrollutvalet skal handsame ei sak, må det vere at saka ligg innafor mandatet til kontrollutvalet.

For mykje informasjon på ein gong har vist seg at det ikkje fell godt ut. Det vert difor opp lagt til å spreie informasjon ut over det fyrste året og litt seinare i perioden. Då vil ein komme innom tema som forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll, rekneskapsrevisjon og habilitet. Mot slutten av året kan det vere lurt å ta ein ny gjennomgang av rammene for ansvaret til kontrollutvalet og oppgaver.

I tillegg til informasjon som blir gjeve i kontrollutvalet sine møte, vert det også arrangert årlege konferansar for medlem i kontrollutval. I år vil konferansen for kontrollutval i Rogaland bli halden i Sandnes den 9. januar 2020. Det har vore praksis at Sveio og Etne har deltatt på desse, då sekretariatet ordnar med felleskøyring frå Aksdal. I Hordaland har det vore praksis med fellessamling på Solstrand med overnatting.

Det vert også arrangert to årlege store konferansar for kontrollutvalsmedlemmer. Kwart år i slutten av januar arrangerer Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) sin kontrollutvalskonferanse på Gardermoen. Dette er en stor konferanse med 7-800 deltakarar frå heile landet, der både revisorar, kontrollutvalsmedlemmer og sekretariata deltar. Dato for 2020 er sett til 29.-30.01.20. Påmeldinga må skje i desember.

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) arrangerer årleg ein landkonferanse i byrjinga av juni. Denne konferansen er berre for kontrollutvalsmedlemmer og sekretariat, og er mindre enn NKRF sin konferanse med 200-300 deltakarar. Kontrollutvalet er også medlem av denne organisasjonen, og har stemmerett på FKT sine årsmøte. Dato neste år er sett til 3.- 4. juni.

Elles syner vi til våre nettsider www.kontrollutvalgene.no med informasjon om tidlegare møte med sakskart, protokollar og forvaltningsrevisjonsrapportar frå alle kontrollutvala på Haugalandet. Nettsidene har også lenke til aktuelle lover, «Kontrollutvalshandboka» m.m.

Handboka blei laga etter gamal kommunelov, men det meste av innhaldet er fortsatt gjeldande og kan vere til god hjelp for å forstå og gje tips til kontrollutvalet i sitt arbeid. Kommunaldepartementet har lova at dei vil kome med ein oppdatert versjon, men ikkje før til neste år.

Medlemmene, som var med i førre periode, har gjort ei evaluering av arbeidet og kome med innspel som kan vere nyttige for utvalet. Evalueringa har ikkje munna ut i konkrete framlegg til evt. endringar/forbetringar, men det kan det nye utvalet eventuelt drøfte, slik at eigenkontrollen i Tysvær kommune kan bli betre. Tilbakemeldingane er lagt med saka som vedlegg.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

Tysvær kontrollutval tar gjennomgangen av utvalets oppgåver og ansvar til orientering.

Utvalet har inga merknader knytte til evalueringa eller Utvalet vil framheva følgande ....

Aksdal, 25.11.19

Toril Hallsjø

Dagleg leiar/utvalssekretær

VEDLEGG 1
SAK 19/19[→ Gå til opprinnelig kunngjort versjon](#)

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Dato	LOV-2018-06-22-83
Departement	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Sist endret	LOV-2019-06-21-55
Ikrafttredelse	01.11.2019, 01.01.2020, 03.10.2019, Kongen bestemmer
Endrer	LOV-1992-09-25-107
Kunngjort	22.06.2018
Rettet	13.03.2019 (§ 6-1 tredje ledd første punktum)
Korttittel	Kommuneloven

Jf. tidligere lov 25 sep 1992 nr. 107. Jf. lov 17 juli 1925 nr. 11 om Svalbard. – Jf. lov 26 juni 1992 nr. 87. Jf. tidligere lover 14 jan 1837 (med tilleggslover 11 feb 1860, 14 juni 1879, 27 juli 1896, 11 apr 1900, 29 mai 1901, 9 juni 1903, 17 mai 1904, 12 juni 1906, 7 juni 1910), 30 sep 1921 nr. 2 og 3 (med tilleggslover 12 mai 1922 nr. 2, 2 juni 1922 nr. 1, 10 juli 1925 nr. 7 og 8, 22 juni 1928 nr. 10, 26 juni 1929 nr. 5, 24 juni 1932 nr. 1 og 2, 24 mars 1933 nr. 2 og 3, 24 juni 1933 nr. 4, 7 juni 1935 nr. 7 og 8), 10 juni 1938 nr. 5 og 6 (med tilleggslover 28 juni 1946 nr. 8 og 9, 4 juli 1947 nr. 4 og 5, 18 juni 1948 nr. 1, 18 mars 1949 nr. 3 og 4, 30 juni 1949 nr. 7 og 8, 15 des 1950 nr. 8 §§ 15 og 16, 19 des 1952 nr. 5 og 6), 12 nov 1954 nr. 1 (kommuner), 16 juni 1961 nr. 1 (fylkeskommuner), 21 juni 1985 nr. 85 (prøveordning for ny administrasjonsform), 2 mai 1986 nr. 16 (utvidet forsøksvirksomhet).

I

Første del. Generelle bestemmelser

Kapittel 1. Lovens formål og virkeområde

§ 1-1. Lovens formål

Formålet med loven er å fremme det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og legge nødvendige rammer for det. Loven skal legge til rette for det lokale folkestyret og et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltakelse.

Loven skal legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne. Loven skal også legge til rette for kommunenes og fylkeskommunenes utøvelse av offentlig myndighet. Videre skal loven bidra til at kommuner og fylkeskommuner er effektive, tillitskapende og bærekraftige.

§ 1-2. Lovens virkeområde

under 2/3 av, når resten av selskapet er eid av staten eller av selskaper som direkte eller indirekte er heleid av staten.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av valg av styremedlemmer som skal velges av og blant de ansatte i selskaper som er nevnt i første ledd.

Syvende del. Egenkontroll

Kapittel 22. Kommunestyrets og fylkestingets kontrollansvar

§ 22-1. Kommunestyrets og fylkestingets kontrollansvar

Kommunestyret og fylkestinget har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens og fylkeskommunens virksomhet.

Kommunestyret og fylkestinget kan kreve at enhver sak skal legges fram til orientering eller avgjørelse.

Kommunestyret og fylkestinget kan omgjøre vedtak som er truffet av andre folkevalgte organer eller av administrasjonen, hvis disse selv kunne ha omgjort vedtaket.

Kapittel 23. Kontrollutvalgets virksomhet

§ 23-1. Kontrollutvalget

Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Utelukket fra valg er

- a) ordfører og varaordfører
- b) medlemmer og varamedlemmer av formannskap eller fylkesutvalg
- c) medlemmer og varamedlemmer av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet. Medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret eller fylkestinget er likevel valgbare
- d) medlemmer av kommuneråd eller fylkesråd
- e) medlemmer og varamedlemmer av kommunestyrekomité eller fylkestingskomité
- f) ansatte i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen
- g) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- h) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefelleskap.

Kommunestyret og fylkestinget kan når som helst velge medlemmer til utvalget på nytt. Hvis ett eller flere medlemmer av utvalget skal skiftes ut, skal alle medlemmene velges på nytt.

§ 23-2. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet

Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i

- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret eller fylkestinget når utvalgets saker skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Kontrollutvalget kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver. Kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser som det mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.

Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen. Kommunestyret og fylkestinget kan selv bestemme at denne retten ikke gjelder lukkede møter i kommunestyret og kommunerådet eller fylkestinget og fylkesrådet.

Departementet kan gi forskrift om kontrollutvalgets oppgaver og saksbehandling.

§ 23-3. Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

§ 23-4. Eierskapskontroll

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

§ 23-5. Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.

§ 23-6. Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.

Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll, fra

- a) interkommunale selskaper etter IKS-loven
- b) interkommunale politiske råd
- c) kommunale oppgavefellesskap
- d) aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.

Opplysningene etter første ledd kan kreves fra virksomhetens daglige leder, styret og den valgte revisoren for selskapet.

Kontrollutvalget kan foreta undersøkelser i virksomheten hvis det er nødvendig.

Kommunestyret og fylkestinget kan fastsette regler om kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper som er nevnt i første ledd, og om hvilke dokumenter mv. som skal sendes til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være til stede i disse møtene.

Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

§ 23-7. Sekretariatet

Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som tilfredsstiller utvalgets behov.

Sekretariatet skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller dem som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen.

Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til

- a) ansatte i kommunen eller fylkeskommunen som har andre arbeidsoppgaver enn å være sekretær for kontrollutvalget
- b) den som utfører revisjon for den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen
- c) medlemmer av kontrollutvalget, kommunestyret eller fylkestinget i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen.

Den som utfører sekretariatsoppgaver for kontrollutvalget, er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv sekretariat for kontrollutvalget etter innstilling fra kontrollutvalget.

Kapittel 24. Revisjon

§ 24-1. Valg av revisor

Kommunestyret og fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i et interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med en annen revisor.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv revisor.

Vedtak etter første og andre ledd treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.

Representantskapet i interkommunalt politisk råd og i kommunalt oppgavefelleskap velger regnskapsrevisor hvis ikke noe annet er fastsatt i samarbeidsavtalen.

§ 24-2. Revisors ansvar og myndighet

Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov.

Revisor skal planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk.

Revisor skal rapportere om sitt arbeid og resultatene av sin revisjon til kontrollutvalget.

Revisor kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram alle opplysninger, redegjørelser eller dokumenter som han eller hun finner nødvendige for å utføre sine oppgaver. Revisor kan også foreta undersøkelser som han eller hun mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.

Revisor har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13 e.

Departementet kan gi forskrift om revisors plikter og kvalifikasjoner, skifte av revisor og begrensninger i revisors taushetsplikt.

§ 24-3. Revisors møterett, opplysningsplikt mv.

Oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter. Revisoren har rett til å få uttalelsene sine protokollert. Møteretten gjelder likevel ikke når en sak som angår en revisors tilsetningsforhold behandles.

Oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder har møteplikt i kommunestyrets eller fylkestingets møter når kommunestyret eller fylkestinget skal behandle saker som er knyttet til revisors oppdrag.

Oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder har møterett i kommunestyret eller fylkestinget.

Oppdragsansvarlig revisor skal gi opplysninger om kommunen eller fylkeskommunen som han eller hun har fått kjennskap til under revisjonen, hvis et medlem av kommunestyret, fylkestinget eller kontrollutvalget krever det.

Hvis revisor utenfor et møte blir bedt om å gi informasjon til et medlem av kommunestyret, fylkestinget eller kontrollutvalget, kan revisor kreve å få gi sitt svar i et møte.

§ 24-4. Revisors uavhengighet og vandel

Revisor skal være uavhengig og ha god vandel.

Departementet kan gi forskrift om krav til revisors uavhengighet og vandel.

§ 24-5. Regnskapsrevisjonens innhold

Revisor skal vurdere om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift.

Revisor skal vurdere om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift.

Revisor skal vurdere om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever. Revisor skal vurdere om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Revisor skal se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.

Revisor skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil.

§ 24-6. Revisors plikter ved utførelsen av regnskapsrevisjon

Revisor skal se etter om den økonomiske internkontrollen er ordnet på en betryggende måte.

Revisor skal vurdere risikoen for at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon som følge av misligheter og feil, og innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger lov- eller forskriftsbrudd som er av vesentlig betydning for årsregnskapet.

Revisor skal vurdere risikoen for brudd på kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene, og innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om årsregnskapet inneholder vesentlige avvik fra disse premissene.

§ 24-7. Skriftlige påpekninger fra regnskapsrevisor

Revisor skal gi skriftlige meldinger om

- a) vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b) vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c) vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d) manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e) enhver mislighet
- f) hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g) hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Meldinger som nevnt i første ledd skal sendes i nummerte brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal han eller hun straks melde fra om det etter første ledd bokstav e. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende et nytt brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt opp etter første ledd, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

§ 24-8. Revisjonsberetning

Regnskapsrevisor skal avgi en revisjonsberetning til kommunestyret eller fylkestinget senest 15. april. Det skal sendes kopi til kontrollutvalget, til formannskapet eller fylkesutvalget og til kommunedirektøren. Revisjonsberetningen skal avgis selv om årsregnskapet eller årsberetningen ikke foreligger eller er ufullstendig.

I revisjonsberetningen skal revisor uttale seg om følgende:

- a) om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift
- b) om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift
- c) om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever
- d) om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet
- e) om det er avdekket forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Hvis revisor i revisjonsberetningen konkluderer med forbehold, konkluderer negativt eller ikke har tilstrekkelig grunnlag for å konkludere, skal årsaken beskrives. Hvis revisor mener at årsregnskapet eller årsberetningen ikke bør vedtas slik de foreligger, skal dette angis særskilt.

Revisjonsberetningen skal også omfatte andre forhold som revisor mener det er nødvendig å opplyse om i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

§ 24-9. Forenklet etterlevelseskontroll med økonomi- forvaltningen

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

§ 24-10. Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.

Bestemmelsene om innsyn og undersøkelser i selskaper o.l. i § 23-6 gjelder på tilsvarende måte for kommunens eller fylkeskommunens revisor.

Kapittel 25. Internkontroll

§ 25-1. Internkontroll i kommunen og fylkeskommunen

Kommuner og fylkeskommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

I kraft fra den tid Kongen bestemmer.

§ 25-2. Rapportering til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og statlig tilsyn

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.

I kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Kapittel 26. Eierstyring

§ 26-1. Eierskapsmelding

OPPRINNELIG KUNNGJORT VERSJON

OPPRINNELIG KUNNGJORT VERSJON

[PDF-versjon](#) | [Signatur](#) | [XML-versjon](#) |[➔ Gå til ajourført versjon](#)

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon

Dato	FOR-2019-06-17-904
Departement	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Ikrafttredelse	Fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019–2023
Endrer	FOR-2004-06-15-905, FOR-2004-06-15-904
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2018-06-22-83-§23-2, LOV-2018-06-22-83-§24-2, LOV-2018-06-22-83-§24-4
Kunngjort	27.06.2019 kl. 16.15
Journalnr	2019-0614
Korttittel	Forskrift om kontrollutvalg og revisjon

Hjemmel: Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 17. juni 2019 med hjemmel i lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2, § 24-2 og § 24-4.

Kapittel 1. Kontrollutvalgets og sekretariatets oppgaver mv.

§ 1. Rammer for kontrollutvalgets myndighet

Kontrollutvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer eller andre kommunale organer.

§ 2. Kontrollutvalgets rolle i fastsettelsen av budsjettet for kontrollarbeidet

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

§ 3. Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor

- c) regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3.

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven § 24-7 til § 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget.

§ 4. *Kontrollutvalgets rapportering om forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller*

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av dem.

§ 5. *Kontrollutvalgets oppfølging av kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om revisjoner og eierskapskontroller*

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om vedtaket er fulgt opp.

§ 6. *Innkallinger til møte i kontrollutvalget*

Innkallinger til møte i kontrollutvalget skal sendes til utvalgets medlemmer, ordfører eller fylkesordfører og kommunens eller fylkeskommunens oppdragsansvarlige revisorer.

§ 7. *Sekretariatets oppgaver*

Sekretariatet skal forberede sakene for kontrollutvalget og skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet. Sekretariatet skal også påse at kontrollutvalgets vedtak blir iverksatt.

Kapittel 2. Krav ved egen revisjon, valg og bytte av revisor og uttalellesrett ved forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

§ 8. *Ansettelse, suspensjon, oppsigelse og avskjedigelse av revisor*

Når kommunen eller fylkeskommunen har egen revisjon, er det kommunestyret eller fylkestinget selv som ansetter, suspenderer, sier opp og avskjediger revisjonens leder. Kontrollutvalget innstiller i slike saker. Revisjonens leder ansetter, suspenderer, sier opp og avskjediger revisjonens øvrige ansatte.

§ 9. *Revisjonsplikt, valg av regnskapsrevisor og kvalifikasjonskrav*

Plikten til å utføre regnskapsrevisjon gjelder for alle kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper etter kommuneloven § 14-6 første ledd.

Kommunestyret og fylkestinget velger hvem som skal være regnskapsrevisor for hver av kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetninger.

Den oppdragsansvarlige for regnskapsrevisjon etter kommuneloven skal ha en bachelor- eller mastergrad i regnskap og revisjon i samsvar med Finanstilsynets krav til registrert og statsautorisert revisor gitt med hjemmel i revisorloven, og i tillegg ha tre års praksis fra regnskapsrevisjon. En person som var oppdragsansvarlig revisor i en kommune eller fylkeskommune 1. juli 2004, kan likevel fortsette som oppdragsansvarlig i den samme kommunen eller fylkeskommunen, selv om personen ikke oppfyller kravet i første punktum.

Representantskapet skal velge regnskapsrevisor når et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefelleskap etter kommuneloven § 14-8 første ledd utarbeider eget årsregnskap og egen årsberetning, og det ikke er fastsatt noe annet i samarbeidsavtalen.

§ 10. Utpeking av oppdragsansvarlig regnskapsrevisor, oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor og oppdragsansvarlig revisor for eierskapskontroll

Det skal utpekes en oppdragsansvarlig revisor for hvert regnskapsrevisjonsoppdrag, hvert forvaltningsrevisjonsoppdrag og hvert oppdrag om eierskapskontroll.

§ 11. Krav ved bytte av regnskapsrevisor

Før en revisor tar på seg ansvaret for regnskapsrevisjon etter kommuneloven, skal revisoren be om en uttalelse fra den reviderte virksomhetens forrige revisor om det foreligger forhold som tilsier at en ny revisor ikke bør ta på seg oppdraget. Den forrige revisoren skal uten ugrunnet opphold opplyse skriftlig til den nye revisoren om begrunnelsen for sin fratreden.

Hvis en revisor sier fra seg et oppdrag og fraråder en annen revisor å ta på seg oppdraget, skal revisor dokumentere begrunnelsen for å fratre og for rådet. Også den nye revisoren skal dokumentere sin begrunnelse for å ta på seg oppdraget i strid med den forrige revisorens råd.

Hvis det kan ha betydning for den framtidige revisjonen, skal den forrige regnskapsrevisoren uten hinder av taushetsplikten gi opplysninger og dokumentasjon om revisjonsoppdraget til den nye revisoren.

§ 12. Regnskapsrevisors rett til å si fra seg et oppdrag

Når en kommune eller fylkeskommune deltar i et interkommunalt revisjonssamarbeid, eller har inngått avtale med en annen regnskapsrevisor, har regnskapsrevisoren rett til å si fra seg oppdraget hvis

- a) revisoren har avdekket og påpekt vesentlige brudd på lov eller forskrift som den reviderte virksomheten er underlagt, og virksomheten ikke iverksetter tiltak som er nødvendige for å rette opp forholdene
- b) revisoren ikke gis mulighet til å oppfylle sine plikter etter lov eller forskrift
- c) det foreligger andre særlige grunner.

Revisor skal gi kontrollutvalget og den revisjonspliktige rimelig forhåndsvarsel før vedkommende sier fra seg oppdraget som revisor.

§ 13. Overføring av revisjonsoppdrag ved sammenslutning eller omorganisering av revisors virksomhet

Hvis flere revisjonsselskaper slår seg sammen, viderefører det nye selskapet de revisjonsoppdragene som selskapene hadde før sammenslutningen. Det samme gjelder ved selskapsrettslig omorganisering av et revisjonsselskap, og når en personlig drevet revisjonsvirksomhet tas opp i et revisjonsselskap.

Overføring av revisjonsoppdrag etter første ledd begrenser ikke oppdragsgiverens adgang til å bytte revisor.

Et selskap eller en person som nevnt i første ledd skal uten ugrunnet opphold gi skriftlig melding til oppdragsgiveren om sammenslutning, omorganisering eller opptak.

§ 14. Uttalelsesrett ved forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Revisor skal sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse til kommunedirektøren, kommunerådet eller fylkesrådet.

Revisor skal sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse til det kommunale eller det fylkeskommunale foretaket, aksjeselskapet eller interkommunale selskapet som er gjenstand for forvaltningsrevisjon.

Revisor skal sende et utkast til rapport om eierskapskontroll til uttalelse til selskapet som er omfattet av eierskapskontrollen og til den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierfunksjon.

Uttalelsen skal i sin helhet fremgå av rapporten.

§ 15. Krav til revisjonskriterier

Revisor skal etablere revisjonskriterier for det enkelte revisjonsprosjektet.

Kapittel 3. Krav til revisor og revisors medarbeidere

§ 16. Krav til revisors uavhengighet

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen eller i en interkommunal samarbeidsordning medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

§ 17. Grenser for revisors tilknytning til den reviderte virksomheten

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis revisoren eller revisorens nærstående har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.

Nærstående etter første ledd er

- a) revisorens ektefelle eller samboer og deres søsken
- b) revisorens slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og deres ektefeller eller samboere
- c) revisorens søsken og deres ektefeller eller samboere

- d) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje til revisorens ektefelle eller samboer.

§ 18. Grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha

Revisor kan ikke

- a) ha andre stillinger i kommunen eller fylkeskommunen
- b) ha andre stillinger i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av
- c) være medlem av styrende organer i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av. Dette gjelder ikke hvis virksomheten utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap, samvirkeforetak eller aksjeselskap
- d) delta i eller ha funksjoner i en annen virksomhet, hvis det kan føre til at revisorens interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen eller fylkeskommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisoren
- e) utføre rådgivningstjenester eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet
- f) yte tjenester som hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver
- g) opptre som fullmektig for den reviderte virksomheten, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolsloven § 218.

§ 19. Krav til egenvurdering av uavhengighet

Den som utfører revisjon eller annen kontroll for en kommune eller fylkeskommune, skal løpende vurdere sin uavhengighet.

Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

En skriftlig egenvurdering om revisjonens uavhengighet skal følge alle tilbud om revisjon.

§ 20. Unntak fra taushetsplikten for revisor og revisors medarbeidere

Revisors taushetsplikt etter kommuneloven § 24-2 femte ledd gjelder også for revisors medarbeidere.

Hvis det i forbindelse med et revisjonsoppdrag eller annen kontroll framkommer forhold som gir grunn til mistanke om at det er begått en straffbar handling, kan revisor og revisors medarbeidere underrette politiet uten hinder av taushetsplikten. Hvis det er åpnet etterforskning i en straffesak, kan revisor og revisors medarbeidere uten hinder av taushetsplikten avgi forklaring og framlegge dokumentasjon til politiet om revisjonsoppdrag eller annen kontroll.

Hvis det er nødvendig for at skatteetaten skal kunne utføre sine kontrolloppgaver, kan revisor og revisors medarbeidere uten hinder av taushetsplikten gi opplysninger til skatteetaten om en persons forbindelse med kommunen eller fylkeskommunen.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at kontrollører som er engasjert av bransjeorganisasjoner, kan kontrollere hvordan revisjonen er utført.

§ 21. Krav til dokumentasjon av revisors virksomhet

Revisor skal dokumentere hvordan revisjonen er gjennomført og resultatet av revisjonen. Dokumentasjonen skal kunne underbygge og gi grunnlag for å etterprøve revisors konklusjoner. Forhold som tilsier at det kan foreligge misligheter eller feil, skal dokumenteres særskilt med angivelse av hva revisor har foretatt seg.

Ved rådgivning og andre tjenester for den reviderte virksomheten skal revisor dokumentere oppdragets art, omfang og en eventuell anbefaling.

Revisor skal oppbevare dokumentasjonen på en ordnet og betryggende måte i minst 10 år.

Kapittel 4. Ikrafttredelse og opphevelser

§ 22. *Ikrafttredelse og opphevelse av andre forskrifter*

Forskriften trer i kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019–2023.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. juni 2004 nr. 905 om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner og forskrift 15. juni 2004 nr. 904 om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv.

Evaluering av arbeidet i kontrollutvalet i valperioden 2015 - 2019

VEDLEGG 3
SAK 19/19

Tysvær utval 01.10.19 , sak 17/19

Nr.	Spørsmål	Svar
1	<p>Klarer kontrollutvalet å fylle kontrollfunksjonen på ein god måte?</p> <p>Kva kan gjerast betre?</p>	<p><i>Ja, men kanskje fyrste møte burde vere meir presisering om kva oppgåver utvalet har.</i></p> <p><i>Meiner at utvalet klarer å fylle funksjonen bra.</i></p> <p><i>Kanskje fleire bør delta på konferansar o.l. for å få inspirasjon og idear.</i></p>
2	<p>Er talet på møte tilstrekkeleg i forhold til saksmengda?</p>	<p><i>Ja, i hovudsak held det med 4 møte. Enkelte gonger kan det kanskje ta litt lang tid før saker/spørsmål som dukkar opp mellom to møte blir handsama.</i></p> <p><i>I forhold til saksmengda denne perioden er fire møter tilstrekkeleg. Har vel vore mogleg med ekstra møter om nødvendig.</i></p> <p><i>Det kan vere litt mange saker og da kan ein miste mogelegheita til å gå litt meir i djupna for å få sjekka ut enkelte ting eller problemstillingar.</i></p>
3	<p>I kva grad blir møta gjennomført på ein effektiv og engasjerande måte?</p> <p>Kva kan gjerast betre?</p>	<p><i>Møta har vore veldig bra forberedt og leia.</i></p> <p><i>Møta har vore både effektive og engasjerande, og ikkje minst godt førebudd.</i></p> <p><i>Møta har vore gjennomført effektivt.</i></p> <p><i>Normalt ein rask og effektiv gjennomføring.</i></p>
4	<p>I kva grad har utvalet hatt økonomiske rammer til å gjennomføre oppgåvene på ein god måte?</p>	<p><i>Etter budsjettauken tidleg i perioden er dei økonomiske rammene tilfredstillande.</i></p> <p><i>Ut frå dei rammer utvalet har hatt, har utvalet gjennomført greitt. Men det blir for ofte vore presisert at møter og seminarar er kostbare. Det held medlemmene igjen frå å melde seg på. Disse fagsamlingane gjer den enkelte mykje nyttig informasjon som utvalet kan bruke lokalt.</i></p> <p><i>Økonomien har vore god, kanskje på grunn av at så få har nytta seg av deltaking på konferansar o.l.</i></p> <p><i>Veldig gode økonomiske rammer.</i></p>

5	<p>Korleis blir kontrollutvalet oppfatta av andre, slik som kommunestyret og administrasjonen?</p>	<p><i>Meiner at det er oppfatta med respekt.</i></p> <p><i>Har inntrykk av at utvalet blir positivt oppfatta.</i></p> <p><i>Lite forhold, så lenge det ikkje er kritiske saker får utvalet lite merksemd.</i></p> <p><i>Trur ikkje utvalet blir sett på som viktig, verken av kommunestyret eller administrasjonen, meir som nødvendig «onde».</i></p>
6	<p>Har kommunestyret og administrasjonen forståing av kva rolle og ansvar utvalet har?</p> <p>Korleis kan utvalet bidra til ein god forståing?</p>	<p><i>Utvalet må sjølvstendig opptre seriøst og ha som utgangspunkt at administrasjonen gjer det dei kan for å utføre sine oppgåver på best mogleg måte. Det bør på folkevaldopplæringa bli gjeve god tid til utvalet og få forklart kven, kva og kvifor utvalet er det det er.</i></p> <p><i>Må jo tru at dei har forståing av kva dei vel medlemmer til. Vet ikkje på kva måte utvalet kan vere meir synleg på.</i></p> <p><i>Ja, det verker som om rollen utvalet har, blir forstått – men kanskje det er viktig med enda meir informasjon om kva det er kontrollutvalet skal gjere – spesielt i situasjonar kor utvalet skal inn og gjere undersøkingar i enkeltsaker</i></p>
7	<p>Er det klare roller og klar ansvarsdeling mellom utvalet, kommunestyret og administrasjonen?</p>	<p><i>Har ikkje opplevd at det har vore problem på dette området.</i></p> <p><i>Meiner at det har det vore.</i></p> <p><i>Ja, det verker sånt .</i></p>
8	<p>I kva grad er kontrollutvalet synleg nok på kommunen si heimeside?</p>	<p><i>Synest kontrollutvalet er bra synleg her – stort sett på nivå med andre råd og utval. Trur likevel ikkje at hovudsakene til utvalet verkar så interessant for folk flest.</i></p> <p><i>Kunne nok hatt meir plass. Utvalet er i veldig liten grad synleg. Ein skal leite litt for å finne det: Vel Politikk og demokrati, deretter styrer, råd og utval da kjem kontrollutvalet opp som eigen «fane».</i></p> <p><i>Kunne vore betre.</i></p>

9	<p>Bør kontrollutvalet gjere meir og/ eller mindre av noko?</p>	<p><i>Kunne kanskje gått endå meir detaljert inn i enkeltområde i den kommunale drifta, til dømes når det gjeld handsaming og oppfølging av enkeltsaker, og vedtak gjort av hovudutval og kommunestyre.</i></p> <p><i>Det kunne vert mindre revisjonsprosjekter. Meiner verdien av det som kjem tilbake er lågt.</i></p> <p><i>Ein rapport pr. år hadde vore nok.</i></p>
10	<p>Korleis fungerer samhandlinga med revisor?</p> <p>Kva kan gjerast betre?</p>	<p><i>Har positivt inntrykk av dette samarbeidet, men det er jo ikkje noko «tett» samarbeid. Utvalet har følgd opp dei kommentarane revisor har hatt – og dei har ikkje vore mange</i></p> <p><i>Veldig god samhandling med revisor. Han møter opp og svarer på spørsmål, tru ikkje han kan gjere noko meir.</i></p> <p><i>Sørgje for at ein er meir konkret når det vert bestilt ein rapport/utredning av ein sak slik at dei problemstillingane ein ønskjer å belyse blir svara på.</i></p> <p>OK</p>
11	<p>Korleis har arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon og plan for selskapskontroll fungert?</p>	<p><i>Når det gjeld plan for forvaltningsrevisjon har den fungert godt. I forhold til plan for selskapskontroll har vel utvalet hatt ein litt meir perifer rolle.</i></p> <p><i>Dette er bortimot bortkasta pengar.</i></p> <p><i>Har blitt betre etter kvart som utvalet blei flinkare til å komme med utfordringar og konkrete krav.</i></p> <p>Ok</p>
12	<p>Korleis har samhandlinga med sekretariatet fungert?</p> <p>Kva kan gjerast?</p>	<p><i>Dette fungerer veldig bra.</i></p> <p><i>Me har eit velfungerande sekretariat, og samhandlinga her vore god. Ser ikkje noko spesielt forbedringspotensiale.</i></p> <p><i>Helt fint, veit ikkje kva som kunne bli gjort betre.</i></p> <p><i>God kommunikasjon og oppfølging.</i></p>

13	Kva forbetringstiltak kan gjennomførast?	<p><i>God gjennomgang av kva slags arbeid utvalet skal drive med og så skoling. Alle bør vere med på planleggingssamlinga med etatar og kommunestyremedlemmer.</i></p> <p><i>Veldig bra at det er tyngde og erfaring i personell som er medlemmer, slik det har vert denne perioden.</i></p>
14	<p>Kontrollutvalet og henvendingar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frå innbyggjarar - tilsette og andre folkevalde utvalet sitt syn 	<p><i>Innspel frå innbyggjarar blir handsama på ein formell og respektfull måte. Det kan ta litt lang tid før endeleg svar kjem etter behandling i utvalsmøte pga. få møte. Frå tilsette og folkevalde har utvalet ikkje hatt formelle innspel.</i></p> <p><i>Henvendingar frå innbyggjarane når kanskje ikkje fram i utvalet.</i></p> <p><i>Dei henvendingane som har kome, er blitt tatt på alvor og handsama med respekt.</i></p> <p><i>God erfaring frå denne perioden. Ok å fortsette på same måte.</i></p>
15	Kva bør opplæringa for det nye kontrollutvalet innehalde og kor omfattande bør det vere?	<p><i>Opplæringa bør vera grundigare enn ho har vore til no. Ein bør gå grundigare inn i dei «standardoppgåvene» som naturleg ligg til kontrollutvalet, men også gå inn på saksområde der kontrollutvalet på ein naturleg måte kan ta eige initiativ, og korleis ein skal opptre då.</i></p> <p><i>Sjå også under pkt. 1</i></p> <p><i>Noko gjennomgang av arbeidet og arbeidsmetodane i utvalet. Forklaringar på forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Vise døme på rapporter som er laget tidlegare.</i></p>
16	<p>Folkevaldopplæringa for kommunestyret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - her bør kontrollutvalet få delta - <p>Blei roller og ansvar godt nok presentert ved oppstart i førre periode?</p>	<p><i>Bør absolutt være med på folkevalgt-opplæringa.</i></p> <p><i>Viktig spesielt om det er medlemmer som ikkje har sitte i kommunestyret.</i></p>

17	Anna	<p><i>Sørg for at kontrollutvalet har god spreining i alder – synes det har vore ein overvekt av vaksne medlemmer. Det er viktig at ein sørgjer for at yngre også deltar i dette arbeidet – for å sikre at flest moglege synspunkta kjem fram i fortolkinga av tilsyn med forvaltninga.</i></p> <p><i>Det har tatt altfor lang tid å hente inn svar frå administrasjonen, dersom det har dukka opp spørsmål til avklaring.</i></p> <p><i>Leiar, saman med sekretariatet, må kunne innkalle rådmann eller den han peikar ut til å avklare spørsmål som dukkar opp mellom to møte. Kan heller ikkje sjå at instruks for kontrollutval forhindrar dette.</i></p> <p><i>Vet ikkje, men det har vore interessant og lærerikt.</i></p>

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	02.12.19	20/19

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

MØTEPLAN FOR 2020 - KONTROLLUTVALET

Vedlegg: Oversiktskalender 2020

Bakgrunn:

Tidligere møtefrekvens har vore 4 møte pr. år, men i budsjettframlegget for 2020 har utvalet lagt inn eit 5. møte, då utvalet meinte det kunne vere trong for det etter mange saker og långe møter i sist periode. Med dette som utgangspunkt er det sett opp framlegg til møteplan for kontrollutvalet for 2020. Dag og tidspunkt for møta er vidareført med **tysdagar kl. 18.00**, slik dei har vore sidan 2004. Utvalet har likevel høve til å drøfte framlegg til dag og klokkeslett. Sekretær vil likevel gjere merksam på at ho også har fire andre utval det må takast omsyn til når det gjeld val av dag.

Møta er opne for publikum og presse, og datoane skal gjerast kjent på kommunen sine nettsider. Det er difor viktig at møteplanen vert halden. Medlemmene må merke seg datoane i sin kalender, og ikkje legge ferier og andre oppdrag til desse fem dagane i året, når dei fyrst har sa ja til vervet.

Tysvær kommunestyre har også møtedag på tysdagar, og då det er lovbestemt at eitt av kontrollutvalsmedlemma også skal vere kommunestyrerepresentant, må kontrollutvalet også ta omsyn til deira møteplan.

Saksorientering

Fyrste møte på nyåret vil utvalet si årsmelding bli sett på saklista og det vert halden prosessmøte 1, jf sak 25/19. I neste møte i mai vil kontrollutvalet handsama kommunen sin årsrekneskap. I junimøtet vil utvalet kunne ha prosessmøte 2. Til hausten vil rapport og budsjettframlegg bli handsama.

Formannskapet kan ikkje gjere vedtak før rekneskapa har vore handsama i kontrollutvalet, dvs. at innstillingane/uttala skal følgje saka. Tysvær har tidlegare år handsama rekneskapan i kommunestyremøtet i juni. Revisor har frist til 15. april, og sekretariatet gjer framlegg om møtet vert sett til 26. mai. Uttalen vil då bli lagt fram for formannskapet 9. juni og kommunestyret 16. juni.

I september blir budsjettet for kontrollutvalet handsama, og i november møteplanen. Vinterferie og haustferie er planlagt lagt til veke 9 og veke 41, og det har vore tradisjon for ikkje å leggje møte i desse vekene.

Dersom det blir endringar vil det i så fall bli gjeve melding om dette så snart dette er kjent. Vidare er det også mogeleg å ha ekstramøte dersom det skulle vere naudsynt.

SEKRETARIATET S ITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Kontrollutvalet i Tysvær vedtar følgjande møteplan for 2020:

tysdag **04.02, 26.05, 09.06, 15.09 og 10.11 kl. 18.00.**

Utvalssekretær kan i samråd med leiar endre møtedato når det er naudsynt.

Aksdal, 25.11.19

Toril Hallsjø

Dagleg leiar/utvalssekretær

TYSVÆR

Oversiktskalender 2020

Januar 2020

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
1			1	2	3	4	5
2	6	7	8	9	10	11	12
3	13	14	15	16	17	18	19
4	20	21	22	23	24	25	26
5	27	28	29	30	31		

3 ● 10 ○ 17 ● 24 ●

Februar 2020

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
5						1	2
6	3	4	5	6	7	8	9
7	10	11	12	13	14	15	16
8	17	18	19	20	21	22	23
9	24	25	26	27	28	29	

2 ● 9 ○ 15 ● 23 ●

Mars 2020

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
9							1
10	2	3	4	5	6	7	8
11	9	10	11	12	13	14	15
12	16	17	18	19	20	21	22
13	23	24	25	26	27	28	29
14	30	31					

2 ● 9 ○ 16 ● 24 ●

FSK = 4
KST = □
KU = 0

KU
04.02

26.05

[09.06]

15.09

10.11

April 2020

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
14			1	2	3	4	5
15	6	7	8	9	10	11	12
16	13	14	15	16	17	18	19
17	20	21	22	23	24	25	26
18	27	28	29	30			

1 ● 8 ○ 15 ● 23 ● 30 ●

Mai 2020

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
18					1	2	3
19	4	5	6	7	8	9	10
20	11	12	13	14	15	16	17
21	18	19	20	21	22	23	24
22	25	26	27	28	29	30	31

7 ○ 14 ● 22 ● 30 ●

Juni 2020

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
23	1	2	3	4	5	6	7
24	8	9	10	11	12	13	14
25	15	16	17	18	19	20	21
26	22	23	24	25	26	27	28
27	29	30					

5 ○ 13 ● 21 ● 28 ●

Juli 2020

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
27			1	2	3	4	5
28	6	7	8	9	10	11	12
29	13	14	15	16	17	18	19
30	20	21	22	23	24	25	26
31	27	28	29	30	31		

5 ○ 13 ● 20 ● 27 ●

August 2020

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
31						1	2
32	3	4	5	6	7	8	9
33	10	11	12	13	14	15	16
34	17	18	19	20	21	22	23
35	24	25	26	27	28	29	30
36	31						

3 ○ 11 ● 19 ● 25 ●

September 2020

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
36			1	2	3	4	5
37	7	8	9	10	11	12	13
38	14	15	16	17	18	19	20
39	21	22	23	24	25	26	27
40	28	29	30				

2 ○ 10 ● 17 ● 24 ●

Oktober 2020

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
40				1	2	3	4
41	5	6	7	8	9	10	11
42	12	13	14	15	16	17	18
43	19	20	21	22	23	24	25
44	26	27	28	29	30	31	

1 ○ 10 ● 16 ● 23 ● 31 ○

November 2020

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
44							1
45	2	3	4	5	6	7	8
46	9	10	11	12	13	14	15
47	16	17	18	19	20	21	22
48	23	24	25	26	27	28	29
49	30						

8 ● 15 ● 22 ● 30 ○

Desember 2020

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
49			1	2	3	4	5
50	7	8	9	10	11	12	13
51	14	15	16	17	18	19	20
52	21	22	23	24	25	26	27
53	28	29	30	31			

8 ● 14 ● 22 ● 30 ○

- 1. jan Nyttårsdag
- 21. jan Prinsesse Ingrid Alexandra, 16 år
- 6. feb Samefolkets dag
- 9. feb Morøsdag
- 14. feb St. Valentines dag
- 21. feb Kong Harald, 83 år
- 23. feb Fastelavn
- 20. mar Vårjevndøgn
- 21. mar Offisielt vårjevndøgn
- 29. mar Sommertid start
- 5. apr Palmesøndag
- 9. apr Skjærtorsdag
- 10. apr Langfredag

- 12. apr 1. påskedag
- 13. apr 2. påskedag
- 1. mai Off. høgtidsdag
- 8. mai Frigjøringsdag 1945
- 17. mai Grunnlovsdag 1814
- 21. mai Kr. Himmelfartsdag
- 31. mai 1. pinsedag
- 1. jun 2. pinsedag
- 7. jun Unionsoppløsning 1905
- 20. jun Sommersølv
- 23. jun Jonsokaften
- 4. jul Dronning Sonja, 83 år
- 20. jul Kronprins Haakon, 47 år
- 29. jul Olsokdagen

- 19. aug Kronprinsesse Mette-Marit, 47 år
- 22. sep Høstjevndøgn
- 25. okt Sommertid slutt
- 31. okt Halloween
- 1. nov Allehelgensdag
- 8. nov Farsdag
- 29. nov 1. søndag i advent
- 13. des Luciadagen
- 21. des Vintersølv
- 25. des 1. juledag
- 26. des 2. juledag

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	02.12.19	21/19
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTET 01.10.19

Vedlegg: Protokoll fra møtet 01.10.19

Saksorientering:

Utkast til protokoll frå kontrollutvalet sitt møte 01.10.19 følgjer vedlagt. Protokollen er gjennomlest og godkjent av leiar i etterkant av møtet og er oversendt kommunen slik han ligg føre. Det er ikkje kommet merknader til vedlagt protokoll.

Protokollen godkjennast formelt i dette møtet, og utvalsleiar vil så signere protokollen.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll frå møtet i Tysvær kontrollutval den 01.10.19 blir godkjent slik han ligg føre.

Aksdal, 25.10.19

Toril Hallsjø (sign.)

Dagleg leiar/utvalssekretær

TYSVÆR KONTROLLUTVAL

PROTOKOLL

Tysdag 1. oktober 2019 blei det halde møte i Tysvær kontrollutval under leiing av utvalsleiar Arne Gjerde.

MØTESTAD:	Tysvær rådhus, kantinen
MØTESTART/-SLUTT:	kl. 16.30 – kl. 17.30
MØTANDE MEDLEMMER:	Arne Gjerde (H), Øyvind Hellerslien (FrP), Karsten A. Larsen (FrP) i sak 17 og 18, Åse Paulsen (A) og Wenche Hellesund (V)
MØTANDE VARAMEDLEM	Marit Hølland Gjedrem (Sp) t.o.m. sak 16/19
FORFALL:	Karsten A. Larsen (FrP) t.o.m. sak 16/19 (kl.16.50)
FRÅ SEKRETARIATET MØTTE:	Dagleg leiar/utvalssekretær Toril Hallsjø, Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRÅ REVISJONEN MØTTE:	Revisor/partner Roald Stakland, KPMG AS
ANDRE SOM MØTTE:	Rådmann Sigurd Eikje
MERKNADER TIL INNKALLING	Møtet 17.09.19 var avlyst av leiar 11.09.19 og ny innkalling sendt ut 24.09.19.
MERKNADER TIL SAKSLISTE:	Ingen

FØLGJANDE SAKER BLEI HANDSAMA:

SAK 12/19 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 21.05.19

Sekretariatet si innstilling:

Protokoll frå møtet i Tysvær kontrollutval 21.05.19 blir godkjent slik han ligg føre.

Handsaming i kontrollutvalet 01.10.19:

Utvalet hadde ingen merknader.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 01.10.19:

Protokoll frå møtet i Tysvær kontrollutval 21.05.19 blir godkjent slik han ligg føre.

SAK 13/19 OPPFØLGING AV SELSKAPSKONTROLL – KARMSUND HAVN IKS

Sekretariatet si innstilling:

Tysvær kommunestyre tar tilbakemeldinga om oppfølging av revisjonsrapporten «Selskapskontroll - Karmsund Havn IKS» til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 01.10.19:

Utvalsleiar innleia. Utvalet hadde ingen merknader og slutta seg til innstillinga.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 01.10.19 og innstilling til kommunestyret:

Tysvær kommunestyre tar tilbakemeldinga om oppfølging av revisjonsrapporten «Selskapskontroll - Karmsund Havn IKS» til orientering.

SAK 14/19 REVISOR SI EIGENERKLÆRING FOR 2019

Sekretariatet si innstilling:

Tysvær kontrollutval tar den framlagde eigenerklæring for 2019 frå oppdragsansvarleg revisor Eirik Braut, KPMG AS til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 01.10.19:

Utvalet hadde merka seg at det var ført opp ein anna revisor enn tidlegare år. Revisor Stakland opplyste at det var av praktiske omsyn ved signering av årsrekneskapen. Han ville fortsatt vere den som var til stades i møta.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 01.10.19:

Tysvær kontrollutval tar den framlagde eigenerklæring for 2019 frå oppdragsansvarleg revisor Eirik Braut, KPMG AS til orientering.

SAK 15/19 BUDSJETT FOR 2020 – KONTROLLARBEIDET I KOMMUNEN - KONTROLLUTVALET SITT FRAMLEGG

Sekretariatet si innstilling:

Tysvær kontrollutval gjer framlegg om budsjett for kontrollarbeidet i Tysvær kommune med ein totalramme på **kr 840 000,- eks mva** for 2020 fordelt med følgjande:

Kontrollutvalet (teneste 1100 funksjon 100/110)	kr	100 000
Kjøp av sekretærtenester (teneste 1100 art 13750)	kr	205 000
Kjøp av revisjonstenester (teneste 1100 art 13700)	kr	535 000

Handsaming i kontrollutvalet 01.10.19:

Utvalssekretær gjorde greie for oppsettet. Utvalet hadde merka seg at det var lagt inn ei auke frå fire til fem møte neste år. Junimøtet vil berre bli halden dersom det er trong for det.

Utvalet slutta seg til framlegg til budsjett slik det var lagt fram.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 01.10.19 og innstilling til kommunestyret:

Tysvær kontrollutval gjer framlegg om budsjett for kontrollarbeidet i Tysvær kommune med ein totalramme på kr 840 000,- eks mva for 2020 fordelt med følgjande:

<i>Kontrollutvalet (teneste 1100 funksjon 100/110)</i>	<i>kr</i>	<i>100 000</i>
<i>Kjøp av sekretærtjenester (teneste 1100 art 13750)</i>	<i>kr</i>	<i>205 000</i>
<i>Kjøp av revisjonstjenester (teneste 1100 art 13700)</i>	<i>kr</i>	<i>535 000</i>

SAK 16/19 VAL AV NYTT FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT

Sekretariatet si innstilling:

Tysvær kontrollutval ber KPMG AS om å legge fram utkast til prosjektmandat på forvaltningsrevisjonsprosjekt om ..... til neste møtet i desember 2019.

Handsaming i kontrollutvalet 01.10.19:

Utvalseiar innleia. Han gjorde framlegg om eit nytt prosjekt innan teknisk etat og om «tekniske tenester». I det nasjonale forvaltningsrevisjonsregisteret hadde han gått gjennom ulike rapporter, mellom anna frå Bømlo kommune, og han kom med følgjande innspel/stikkord til tema som han delte ut:

- 1. Rutinar for kvalitetssikring i plan- og bygningssaker i forhold til sentrale krav i lov- og regelverk.*
  - Likebehandling*
  - Tidsfristar*
  - Habilitetsvurderingar*
  - Offentlegheit*
  - Dispensasjonssaker*
- 2. Servicemål og rutinar i forhold til sikring av god informasjon, rettleiing og service til publikum i samband med tekniske saker.*
- 3. Bruk av tilbakemeldingar frå brukarane i forhold til utvikling av tenestene.*
- 4. Rutinar/vedtaksmalar/sjekkliste som bidrar til å sikre at krav i forvaltningslova blir følgd i samband med behandling av bygg/dispensasjonssaker.*
- 5. Oppfølging av politiske vedtak – samspel med politiske nivå.*

Åse Paulsen hadde framlegg om eit prosjekt frå den uprioriterte lista: «*Etterlevingar regelverk innanfor sosiale tenester i NAV – kommunal del*».

Øyvind Hellerslien hadde vore innstilt på å gjere framlegg om å utsetje saken til nytt utval, men ønskte å støtte framlegget til leiar. Paulsen meinte også at teknisk sektor var eit viktig område, kor kommunen fekk mange klager.

Rådmannen viste til administrasjonen si misnøye med tidlegare rapporter. Dei har i etterkant hatt dialog med revisjonen og at det var lova meir bruk av seniorar ved utarbeiding av framtidige rapporter. Han viste også til at jo fleire dispensasjonar som blei innvilga frå gjeldande reguleringsplan, jo vil fleire vil klage på vedtak.

Utvalet blei samd om å velje eit prosjekt innan tekniske tenester. Utvalet oppfordra det nye utvalet til å vere nøye med å velje ut aktuelle problemstillingar.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 01.10.19:

Tysvær kontrollutval ber KPMG AS om å legge fram utkast til prosjektmandat på forvaltningsrevisjonsprosjekt om tekniske tenester til neste møtet i desember 2019.

SAK 17/19 EVALUERING AV KONTROLLARBEIDET I PERIODEN 2015-2019

Sekretariatet si innstilling:

Tysvær kontrollutval godkjenner innspela som har blitt sendt inn om evaluering av kontrollarbeidet i perioden 2015-2019.

Evalueringa vert lagt fram for kontrollutvalet som referatsak i neste møte.

Handsaming i kontrollutvalet 01.10.19:

Utvalssekretær gjekk igjennom vedlegg. Utvalet hadde ingen fleire tillegg enn dei som var tatt inn i vedlagt skjema. Utvalsleiar meinte at vedtaket kunne endrast til at innspela blei tatt til orientering. Utvalet støtta framlegget.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 01.10.19:

Tysvær kontrollutval tar innspela som har blitt sendt inn om evaluering av kontrollarbeidet i perioden 2015-2019 til orientering.

Evalueringa vert lagt fram for kontrollutvalet som referatsak i neste møte.

SAK 18/19 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 01.10.19

32. Statusrapport pr. september 2019
33. Kulturdepartementet sitt svar vedk. Tysvær Vektløfterklubb dagsett 26.06.19
34. Kommentar frå Dag Rønnevik, Tysvær Vektløfterklubb i e-post 04.07.19
35. Kommunestyrevedtak 18.06.19 sak 32/19 – Oppfølging av rapport - Økonomistyring
36. Kommunestyrevedtak 18.06.19 sak 33/19 – Oppfølging av rapport – Investeringar
37. Komm.styrevedtak 18.06.19 sak 34/19 – Rapport – Kvalitet innanfor pleie og omsorg
38. Kommunestyrevedtak 18.06.19 sak 35/19 – Revisjonsavtalen- bruk av opsjon
39. Generalforsamlingsprotokoll av 11.06.19 - Haugaland Kraft AS
40. Generalforsamlingsprotokoll av 11.06.19 - Haugaland Næringspark AS
41. Representantskapsprotokoll av 28.06.19 – Haugaland Brann og redning IKS
42. Innkalling til møte i havneråd/repr.skap 05.09.19 – Karmsund Havn IKS
43. NKRF – Rettsikkerhet – en del av fellesskapets verdier»
44. Valg av kontrollutvalg for perioden 2019-2023 – brev fra FKT 01.07.19

Handsaming i kontrollutvalet 01.10.19:

Sekretær gjekk igjennom sakene. Utvalet hadde ingen spesielle merknader, med unnatak av at det ble presisert at i følgje vedtatt reglement skal kontrollutvalet ha same folkevaldopplæring som kommunestyremedlemmene. Rådmannen opplyste at opplæringa er sett til 28-29.11.19 på Stord.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 01.10.19:

Kontrollutvalet tar referatsakene 32 - 44 til orientering.

EVENTUELT

Habilitet

Øyvind Hellerslien stilte spørsmål knytt til kommunestyremedlem sin habilitet når det gjeld deltaking i ulike grupper på sosiale media. Rådmannen var klar på at ein ikkje blei eller var ugild om ei medlem var sterkt engasjert og ga uttrykk for sitt syn i forkant av kommunestyrehandsaminga, men noko anna var om det var lurt.

Ingen saker elles var meldt eller tatt opp.

Utvalsleiar, medlemmane og sekretær takka kvarandre for godt samarbeid i løpet av desse fire åra. Utvalsleiar blei spesielt takka for si møteleiing og at han alltid hadde vore så godt førebudd.

Neste møte

I følgje møteplan: tysdag **3. desember** 2019, kl. 18.00 (nytt kontrollutval)

Aksdal, 1. oktober 2019

Arne Gjerde (sign.)
kontrollutvalsleiar

Toril Hallsjø (sign.)
Utvalssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	02.12.19	22/19

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

BESTILLING AV RISIKO- OG VESENTLEGHEITSVURDERINGAR OG PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG EIGARSKAPSKONTROLL 2020 - 2024 FOR TYSVÆR KOMMUNE

Vedlegg: Prosjektplan utarbeida av KPMG AS , november 2019

Saksorientering

Kontrollutvalet skal i tråd med ny kommunelov § 23.2 annet ledd «*minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner*» og etter kommunelov § 23-4 «*utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.*»

Ny plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll er det kommunestyret sjølv etter innstilling frå kontrollutvalet som skal vedta. Planen «*baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper*» (tidligere kalla «Overordna analyse»). «*Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon/ eierskapskontroll.*»

Kontrollutvalet må også ha ein prosess der ein ber om innspel frå både politisk og administrativt hald, før endeleg plan vert gjort klar til handsaming i kommunestyret hausten 2020.

Analysen kan bli gjort av enten sekretariatet eller av revisor. Sekretariatet meiner at det er revisor som kjenner kommunane best, og som difor bør gjennomføre denne analysen.

KPMG har vore revisor for Tysvær kommune i mange år og kjenner organisasjonen svært godt. Det gjer at selskapet vil ha eit godt grunnlag for å gjennomføre dette arbeidet på ein god måte.

Kontrollutvalet bør drøfte enkelte føringar for gjennomføring av arbeidet. Slike føringar kan til dømes vere kven som bør involverast i gjennomføringa av risiko- og vesentlegheitsvurderinga, kontrollutvalet sjølv si involvering i arbeidet, kor djupt analysen skal gå (omfanget), kor mange timar skal ein kunne bruke på jobben og når skal arbeidet leverast ferdig til kontrollutvalet for endeleg handsaming. Denne drøftinga bør gå fram i ei skisse for vidare framdrift i saka.

Det skal også utarbeidast plan for eigarskapskontroll i løpet av 2020, og det vil vere føremålstenleg og kostnadssparande å sjå arbeidet med utarbeiding av begge planane under eitt. Dersom ein skal dele dette arbeidet opp i eit prosjekt innan forvaltningsrevisjon, og eit prosjekt innan eigarskapskontroll, vil det truleg føre til meir ressursbruk.

Sekretariatet bad KPMG AS utarbeide framlegg til prosjektplan for arbeidet med gjennomføring av risiko- og vesentlegvurderingar av Tysvær kommune si verksemd og kommunen sine selskap i brev av 16.10.19. Prosjektplanen måtte omfatte utarbeiding av framlegg til plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024, inkludert ressursbruk og forventa levering.

Det blei sett krav om at prosjektplanen skulle omfatte:

- a. Korleis risiko- og vesentlegvurdering av Tysvær kommune si verksemd og verksemda i kommunen sine selskap skal gjennomførast.
- b. Framlegg til korleis arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024 skal gjennomførast.

Prosjektplanen følgjer saka som vedlegg. KPMG har berekna at det vil ta totalt 140 timar å gjennomføre prosjektet.

Konklusjon

Sekretariatet vil foreslå at kontrollutvalet planlegg å handsama ny plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll på følgjande måte:

- februar: diskutere og vurdere risikoar innanfor kommunen sine ansvarsområde og knytt til drifta i selskap der kommunen har eigarinteresser, og å gjere ei fyrste vurdering av aktuelle prosjekt.
- juni: kontrollutvalet gjer endeleg prioritering av dei enkelte prosjekta på grunnlag av innspel. Som grunnlag for diskusjonen i møtet vil analysedokumenta vere ferdiggjort. I dokumenta vil alle data som er samla inn bli presentert i ei risikovurdering, inkludert det som ble samla inn frå møtet i februar.
- september: utkast til plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll vert lagt fram for utvalet for endeleg godkjenning og vidaresending til kommunestyret, eller til ny handsaming i neste møte.
- november: Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2020 – 2024 blir vedtatt eller på ny til handsaming av kontrollutvalet og vidaresendt kommunestyre for slutthandsaming.

I kontrollutvalet si innstilling til budsjett for 2020 er det lagt inn ca. 360 timar til kjøp av revisjonstenester, og truleg vil kommunestyret følgje utvalet si innstilling. Budsjettet vil då vere på kr 535 000 og skal dekke den faste rekneskapsrevisjonen og kjøp av andre tenester, slik som forvaltningsrevisjon og utarbeiding av analyser og planar.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Tysvær kontrollutval bestiller risiko- og vesentlegheitvurderingar og Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2020 - 2024 for Tysvær kommune slik den ligg føre i vedlagt prosjektplan/ med desse endringane.

Ramma vert sett til 140 timar.

Aksdal, 25.11.19

Toril Hallsjø

Dagleg leiar/utvalgssekretær

KPMG AS

Telephone +47 04063
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 15.11.19
Journalført: 19/4 28/4ha
Arkivkode: 216

VEDHEG
SAK 22/19

Risiko- og vesentlegheitsvurderingar – prosjektplan for forvaltningsrevisjon i Tysvær kommune – prosess og timeestimat

Nedanfor har vi for overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon i Tysvær kommune skildra:

1. Korleis arbeidet er tenkt gjennomført
2. Ressursbruk / timeestimat

1. Korleis arbeidet er tenkt gjennomført

Målet for kommunen er å få på plass ein plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. Denne skal bygge på ei overordna analyse av kommunen si verksemd ut i frå analysar av risiko og vesentlegheit. Etter vår vurdering er risikoanalysar sentralt i den overordna analysen, ikkje minst analysar knytt til risiko for manglande kontroll på vesentlege sider ved verksemda. Av den grunn har vi vektlagt å gjennomføre nettopp analysar med utspring i risiko og vesentlegheit. Meir konkret inneberer dette å prosessuelt gjennomføre ei risiko- og vesentlegheitsanalyse av verksemda kor vi ynskjer samspel med kommunen; administrasjon, politikarar og sekretariat for kontrollutvalet. Vi ser for oss å dele arbeidet i 4 hovudbolkar:

- 1) Kartleggje og forstå kommunen
- 2) Workshops med kommunen for å etablere og verifisere moglege område for forvaltningsrevisjon
- 3) Dokumentere analysar
- 4) Utarbeide plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

Vi vektlegg ikkje å kartlegge og utgreie konsept og teoretiske metodikkar for styring og internkontroll i kommunen.

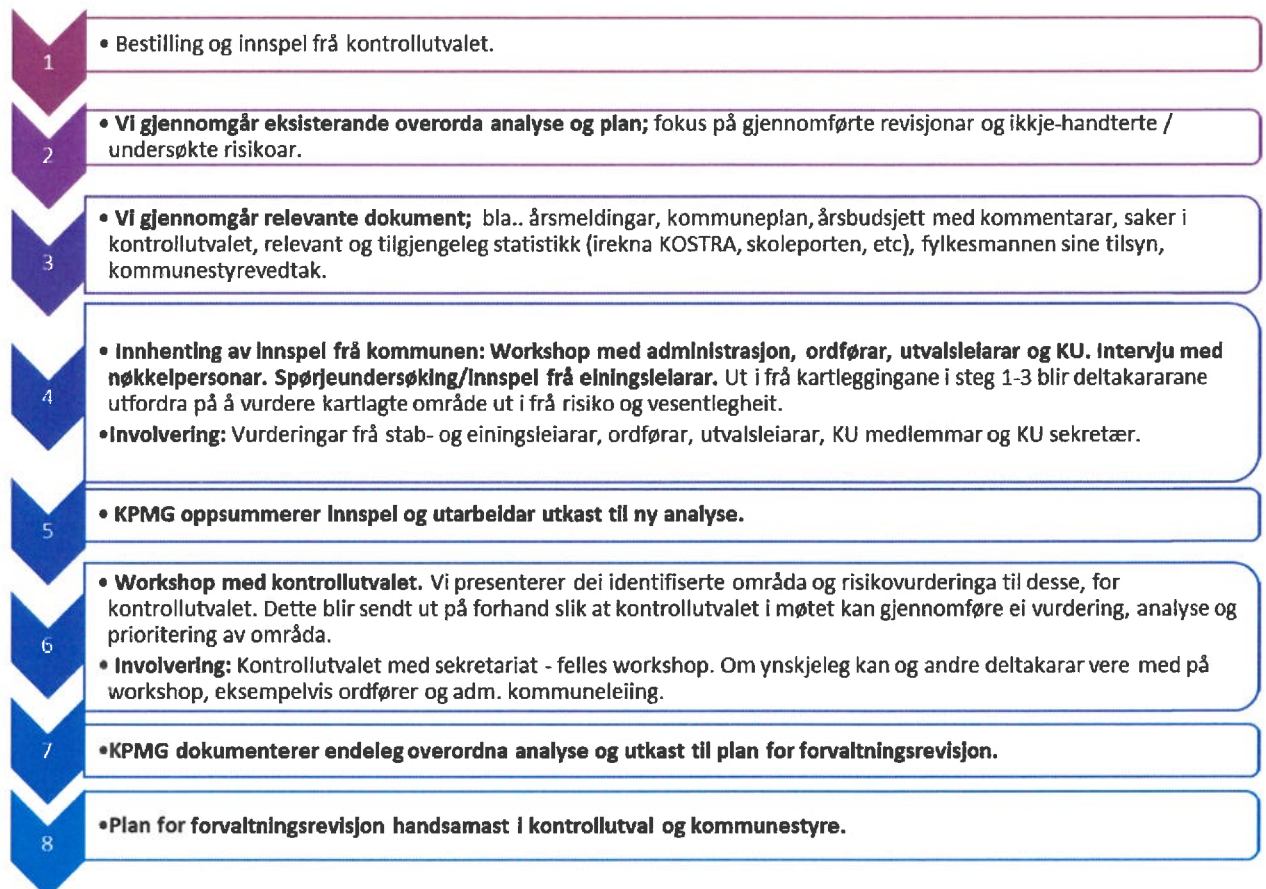
Vi ser for oss følgjande steg i prosessen:

Offices in:

Oslo	Haugesund	Stavanger
Alta	Knarvik	Stord
Arendal	Kristiansand	Straume
Bergen	Larvik	Tromsø
Bodo	Mo i Rana	Trondheim
Elverum	Molde	Tynset
Finnnes	Narvik	Tønsberg
Grimstad	Sandefjord	Ålesund
Hamar	Sandnessjøen	

KPMG AS, a Norwegian member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening.

Dei skisserte stega inneberer samhandling mellom revisor, kontrollutvalet, sekretariat og kommunen sin administrasjon. Kontrollutvalet vil ha kontroll med prosessen undervegs gjennom bestilling og føringar og diskusjon i møte.

Vi understreker at dette er eit forslag til prosess og innhald for overordna analyse. Det vil vere naturleg å diskutere dette nærmare med kontrollutvalet.

2. Ressursbruk / timeestimat

Skissert tilnærming medfører eit ressursforbruk på om lag 140 timar.

Figuren under viser forslag til aktivitets- og framdriftsplan:

	November				Desember				Januar					Februar				Mars				April				Mai					
Faser + aktiviteter	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Forberede																															
Etablere prosjektplan																															
Godkjenning prosjektplan KU																															
Starte opp																															
Gjennomføre																															
Dokumentanalyse																															
Innspill fra kommunen																															
Analyse																															
Kvalitetssikring																															
Rapportutkast																															
Rapport																															
Ferdigstille rapportutkast																															
Oversending av rapport																															
Presentasjon KU																															

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	02.12.19	23/19

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

PROSJEKTPLAN - FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT - «RUTINAR FOR KVALITETSSIKRING I PLAN- OG BYGGESAKER»

Vedlegg: KPMG: Prosjektplan- «Rutinar for klavitetsikring i plan- og byggesak»
(fordeling av timane er ikkje off., OFL § 13/Forv.§ 13)

Saksorientering:

I møtet 01.10.19, sak 16/19 bad kontrollutvalet revisjonen om å legge fram utkast til prosjektmandat på eit forvaltningsprosjekt innen tekneiksl tenester til neste møtet. Utkast til plan blei oversendt sekretariatet 21.11.19.

Bakgrunn

Det var førre utvalsleiar gjorde framlegg om eit nytt prosjekt innan teknisk etat og om «tekniske tenester». Han kom med innspel/stikkord til tema:

1. *Rutinar for kvalitetssikring i plan- og bygningssaker i forhold til sentrale krav i lov- og regelverk.*
  - Likebehandling
  - Tidsfristar
  - Habilitetsvurderingar
  - Offentlegheit
  - Dispensasjonssaker
2. *Servicemål og rutinar i forhold til sikring av god informasjon, rettleiing og service til publikum i samband med tekniske saker.*
3. *Bruk av tilbakemeldingar frå brukarane i forhold til utvikling av tenestene.*
4. *Rutinar/vedtaksmalar/sjekkliste som bidrar til å sikre at krav i forvaltningslova blir følgt i samband med behandling av bygg/dispensasjonssaker.*
5. *Oppfølging av politiske vedtak – samspel med politiske nivå.*

Rådmannen viste til at jo fleire dispensasjonar som blei innvilga frå gjeldande reguleringsplan, jo vil fleire vil klage på vedtak. Utvalet blei samd om å velje eit prosjekt innan tekniske tenester og ville oppfordre det nye utvalet til å vere nøye med å velje ut aktuelle problemstillingar.

Revisjonen har i etterkant av møtet hatt samtale med seksjonsleiar forvaltning og kommunalsjef teknisk og innhenta oversyn gjennom kommunen sine heimesider og planverk.

Føremål og problemstillingar

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å vurdere om Tysvær kommune etterlever krav etter lovverk, internkontroll og i delegasjonsreglementet til sakshandsaming innanfor plan- og byggesaker.

Forvaltningsrevisjonen vil vere forbetningsorientert, og vil ha som føremål å gje tilrådingar om tiltak dersom forvaltningsrevisjonen avdekkjer avvik eller mogelege forbetningsområde.

På bakgrunn av føremålet er følgjande problemstillingar foreslått:

1. For eit utval av plan- og byggesaker; i kva grad etterlevast krava til sakshandsaming, irekna:

- a. Krav etter lovverket?**
- b. Krav etter eigen internkontroll?**
- c. Krav i delegasjonsreglementet?**

Ved å plukke ut enkeltsaker vil dei i forvaltningsrevisjonen i djubda undersøke korvidt kommunen si sakshandsaming er i samsvar med lovkrava.

Vidare vil dei gjennomgå kommunen sin internkontroll, og undersøke korvidt kommunen etterlev eigne krav om internkontroll i sakshandsaminga. I dette vil rutinar for kvalitetssikring inngå og faktisk etterleving av krav til likebehandling, tidsfristar, habilitetsvurderingar, offentlegheit og dispensasjonssaker vil også inngå. Ved å vurdere etterlevinga av lovverk og internkontroll, vil vi også undersøke korleis kommunikasjonen mellom søkarar og kommunen føregår.

Vidare vil dei undersøke kor vidt delegasjonsreglementet vert etterlevd; kor saker vert avgjort og om samspelet mellom politisk og administrativ handsaming fungerer etter reglement og rutinar.

Ressursbruk

Slik prosjektet nå ligg føre er det estimert ein ressursbruk på **220 timar**. Timane er innanfor det som kommunestyret har bevilga tidlegare år og det som er føreslått som ramme i 2020.

Av metode som vil bli nytta er nemnt case, dokumentanalyseog bruk av intervju.

Når det gjeld aktivitets- og framdriftsplan har KPMG tidlegare bede om at det ikkje vert gjort offentleg, då den syner selskapet si disponering av ressurar. Dette teke ut på side 8 med heimel i Off.love § 13/Forv. Lov § 13 og legg den berre fram i møtet dersom det blir etterspurt.

KPMG skriv at oppstart vil vere i desember. På nyåret vil de samle inn og analysere data. Rapportsskriving vil skje fram til februar og høyring vil skje etter det. Levering av endeleg rapport vil skje på våren og vil då bli lagt fram for kontrollutvalet sitt møte i mai. Kommunestyret vil då få rapporten til sitt møte i juni.

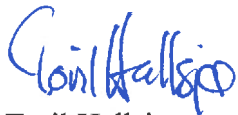
Kontrollvalet må før endeleg bestilling ta stilling til om dei framlagde problemstillingane dekkjer det kontrollutvalet ønskjer å oppnå med prosjektet.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Tysvær kontrollutval bestiller forvaltningsrevisjonsprosjektet "Rutinar for kvalitetsikring i plan- og byggesaker»» i tråd med det utkastet til prosjektplan som ligg føre/ evt. med desse endringane:

Ramma vert sett til 220 timar.

Aksdal, 25.11.19

Toril Hallsjø

Dagleg leiar/utvalssekretær

VEDLEGG SAK 23/19

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 21.11.19
Journalført: 19/4 32/416
Arkivkode: 216

Prosjektplan

Plan- og byggesak
Tysvær kommune

November 2019

www.kpmg.no

Innhold

1. Innleiing	2
1.1 Bakgrunn	2
1.2 Førebuing	2
1.3 Forslag til tilnærming	4
2. Føremål, problemstillingar og revisjonskriterier	5
2.1 Føremål	5
2.2 Problemstillingar	5
2.3 Revisjonskriterier	5
3. Tilnærming	7
3.1 Metode	7
3.2 Aktivitets- og framdriftsplan	8
4. Utførande revisorar	9
4.1 Prosjektteam	9
5. Honorar	10

1. Innleiing

1.1 Bakgrunn

Kontrollutvalet i Tysvær vedtok 01.10.2019 i sak 03/19 å bestille ein prosjektplan for ein forvaltningsrevisjon om "Rutiner for kvalitetssikring i plan- og byggesak" frå KPMG.

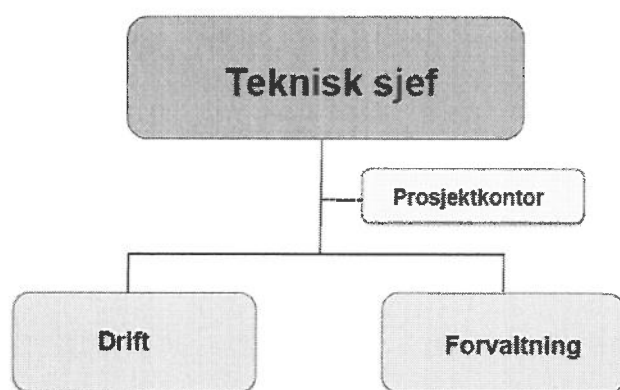
1.2 Førebuing

Det er eit mål å utarbeide ein god prosjektplan med relevante og vesentlege problemstillingar for ein forvaltningsrevisjon. KPMG har gjennomført ein prosess for å konkretisere føremål og problemstillingar. Vi har innhenta oversikt gjennom fylgjande:

- ✓ Samtale med seksjonsleiar forvaltning og kommunalsjef teknisk i Tysvær kommune
- ✓ Kommunen sine heimesider og planverk
- ✓ Lovverk omkring plan- og byggesaker

1.2.1 Organisering av plan og byggesak i Tysvær kommune

Plan- og byggesaker vert handtert av seksjon forvaltning, som er ein del av resultatområdet teknisk. Forvaltningsseksjonen har også ansvar for kart og oppmålingstenester i kommunen. Teknisk avdeling er organisert på fylgjande måte:

Figur 1. Organisasjonskart Teknisk

Informasjon om søknadsprosessen for byggesaker, og skjema for utfylling av søknad, er tilgjengeleg under seksjon forvaltning si nettside på kommunen si heimeside.¹ Det er også tilgjengeleg informasjon om kommunen sitt plan- og reguleringsarbeid på heimesidene.²

Kommunen sitt planverk blir vedteke av kommunestyret.

1.2.2 Lovverk

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) regulerer kommunen sine oppgåver som plan- og bygningsmynde. Lova er delt i seks delar, kor andre del omhandlar plan og fjerde del byggesaker. Kommunen har ansvar for å utføre oppgåvene som dei etter lova, med forskrifter, skal utføre - irekna ansvar for at lovgjevinga blir overheldt.

Plandelen regulerer krav til kommunen si planlegging og kommunen sine planoppgåver. Kommunestyret skal leie den kommunale planlegginga og sørgje for at plan- og bygningslovgjevinga blir fylgt i kommunen. Kommunestyret skal vidare vedta kommunal planstrategi, kommuneplan og reguleringsplan.

Byggesaksdelen, § 20-2, regulerer kva form for tiltak kor det er nødvendig å søkje kommunen, som plan- og bygningsmynde, om løyve. Tiltak delast i tre kategoriar:

- ✓ Søknadspliktige tiltak med krav om ansvarlege føretak (§ 20-3)
- ✓ Søknadspliktige tiltak som kan forvaltest av tiltakshavar (§ 20-4)

Tiltakshavar er her den person eller føretak tiltaket utførast på vegne av.

- ✓ Tiltak unndrege søknadsplikt (§ 20-5)

Kapittel 21 regulerer handsaminga av søknadar. Førehandskonferanse kan arrangerast for å avklare rammer og innhald i tiltaket. Søknaden skal vere skriftleg og underteikna av tiltakshavar og søkjar. Tiltaket skal underleggjast uavhengig kontroll. Søknaden skal innehalde dokumentasjon på at naboar er varsla på lovleg måte. Eventuelle merknadar frå naboar og andre myndigheiter skal leggjast ved søknaden. Kommunen har samordningsplikt med øvrige offentlege myndigheiter. Søknadar etter § 20-2 skal handsamast snarast mogleg og seinast innan 12 veker. Ved overskriding av fristen skal kommunen tilbakebetale byggesaksgebyret. Søknadar etter § 20-3 og § 20-4 skal avgjerast innan 3 veker om det er i samsvar med avgjersler gitt i denne lova og om det ikkje føreligg merknadar frå naboar eller andre myndigheiter. Søknadar som krev dispensasjon frå plan skal avgjerast innan 12 veker. Søknadar om igangsetjing skal handsamast og ferdigattest utstedast innan 3 veker.

§ 23-3 gir krav til ansvarlege føretak, som skal oppfylle krava som fylgjer av forskrifter om ansvarsrett. Ansvarsrett finn stad ved at signert erklæring sendast til kommunen. Kommunen skal treffe vedtak om å frata føretak ansvarsrett ved alvorlege brot på lova eller løyve gitt av lova, eller om kommunen finn ut at føretak ikkje oppfyller krava i forskrifter om ansvarsrett.

Sakshandsaminga av plan- og byggesaker blir vidare regulert i byggesaksforskriften.

Forvaltningsloven, med dei særlege avgjersler gitt i denne lova, er gjeldande for plan- og byggesaker. Det kan ikkje klagast på forhold avgjort i bindande reguleringsplan, ved dispensasjon eller i tidlegare vedtak i byggesaka, og kor klagefristen for desse vedtaka er gått ut. Statlege organ kan klage om vedtaket direkte omhandlar vedkommande mynde sitt saksområde. Ein kvar har rett til dokumentinnsyn etter offentleglova og miljøinformasjonsloven.

¹ <https://www.tysver.kommune.no/byggesoknad/bygge-rive-eller-endre/bygge-rive-eller-endre#hva-skal-du-bygge>

² <https://www.tysver.kommune.no/plan-bygg-og-eige-dom/>

1.3 Forslag til tilnærming

Forslag til tilnærming i denne forvaltningsrevisjonen byggjer på innspel frå kontrollutvalet i møte 01.10.2019 og samtale med kommunalsjef for teknisk og seksjonsleiar forvaltning i Tysvær kommune. I forvaltningsrevisjonen vil vi fokusere på:

- ✓ Etterleving av lovkrava til byggjesaker
- ✓ System for og etterleving av internkontroll innan plan- og byggesaker
- ✓ Samspelet mellom politikk og administrasjon i byggesaker i høve delegasjonsreglementet

Etterleving av lov og forskrift

Kommunen har ansvar for at lovgjevinga omkring plan- og byggesakshandsaming, inkludert plan- og bygningsloven, blir overheldt. Plan- og bygningsloven med forskrifter og forvaltningsloven stiller tydelege krav til kommunen si sakshandsaming av byggesakssøknadar. Til dømes blir det sett tidsfristar for handsaminga av ulike typar søknadar. Her foreslår vi at revisjonen fokuserer på etterlevinga av krava knytt til kommunen si sakshandsaming av byggesaker i konkrete byggesaker.

Internkontroll

Ny og gamal kommunelov set krav til at det etablerast system og rutinar for å sikre at organisasjonen etterlev gjeldande krav. KS sine rettleiarar "85 tilrådingar for styrkja eigenkontroll" og "Rådmannens internkontroll" gir rettleiing til kommunar i korleis ein betryggjande kontroll skal sikrast:

- ✓ Dokumentere internkontrollen
- ✓ Ha, bruke og vedlikehalde dokument som gjer greie for roller og ansvar
- ✓ Ha ein systematisk tilnærming til kompetanseutvikling og -sikring
- ✓ Prioritere nok ressursar til den løpande internkontrollen
- ✓ Etablere tiltak for god løpande informasjon og kommunikasjon til leiarar og medarbeidarar
- ✓ Følgje opp internkontrollen systematisk og reagere ved avvik og brot (ha et avvikssystem)

I ny kommunelov § 25 setjast det krav til at internkontrollen skal vere systematisk og tilpassast verksemda si størrelse, aktivitetar og risikoforhold. Kommunedirektøren er ansvarleg for internkontrollen, og skal:

- ✓ Utarbeide ei skildring av verksemda sine hovudoppgåver, mål og organisering
- ✓ Ha nødvendige rutinar og prosedyrar
- ✓ Avdekkje og følgje opp avvik og risiko for avvik
- ✓ Dokumentere internkontrollen i den form og omfang som er nødvendig
- ✓ Evaluere og ved behov forbetre skriftlege prosedyrar og andre tiltak for internkontroll

Vi foreslår at vi i denne revisjonen fokuserer på kommunen sitt system for internkontroll innan plan- og byggesak, samt etterlevinga av dette systemet i praksis.

Delegasjonsreglementet

Tysvær kommune sitt delegasjonsreglement tydeleggjer kven som har fått delegert mynde for dei ulike saks- og fagområda. Ved å gå gjennom konkrete byggesaker, vil vi kunne vurdere korvidt desse er handsama i samsvar med delegasjonsreglementet og korleis samspelet mellom politikk og administrasjon fungerer i byggesaker

2. Føremål, problemstillingar og revisjonskriterier

2.1 Føremål

Føremålet med forvaltningsrevisjonen er å vurdere om Tysvær kommune etterlever krav etter lovverk, internkontroll og i delegasjonsreglementet til sakshandsaming innanfor plan- og byggesaker.

Forvaltningsrevisjonen vil vere forbetningsorientert, og ha som føremål å gi tilrådingar om tiltak dersom forvaltningsrevisjonen avdekkjer forbetningsområde.

2.2 Problemstillingar

På bakgrunn av føremålet blir fylgjande hovudproblemstilling føreslått:

1. For eit utval av plan- og byggesaker; i kva grad etterlevast krava til sakshandsaming, irekna:
  - a. Krav etter lovverket?
  - b. Krav etter eigen internkontroll?
  - c. Krav i delegasjonsreglementet?

Ved å plukke ut enkeltsaker vil vi i forvaltningsrevisjonen i djubda undersøke korvidt kommunen si sakshandsaming er i samsvar med lovkrava.

Vidare vil vi gjennomgå kommunen sin internkontroll, og undersøke korvidt kommunen etterlev eigne krav om internkontroll i sakshandsaminga. I dette vil rutinar for kvalitetssikring inngå og faktisk etterleving av krav til likebehandling, tidsfristar, habilitetsvurderingar, offentlighet og dispensasjonssaker vil også inngå. Ved å vurdere etterlevinga av lovverk og internkontroll, vil vi også undersøke korleis kommunikasjonen mellom søkarar og kommunen føregår.

Vidare vil vi undersøke kor vidt delegasjonsreglementet vert etterlevd; kor saker vert avgjort og om samspelet mellom politisk og administrativ handsaming fungerer etter reglement og rutinar.

2.3 Revisjonskriterier

Til problemstillingane stiller vi opp revisjonskriterier. Revisjonskriteria er dei krav og normer som tilstand og/eller praksis i kommunen målast mot. Revisjonskriterier må vere aktuelle, relevante og gyldige for kommunen. Sentrale kjelder til å utleie revisjonskriterier vil vere:

- ✓ Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- ✓ Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven), med forskrifter

- ✓ Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)
- ✓ Kommunen sine system og rutinar for kvalitetssikring av plan- og byggesakshandsaming
- ✓ God praksis for internkontroll. Vi vil her bygge på KS sin rettleiar, "Rådmannens internkontroll, 2013".

3. Tilnærming

3.1 Metode

For å svare på problemstillingane vil vi samla inn data ved bruk av følgjande teknikkar:

- ✓ Case
- ✓ Dokumentanalyse
- ✓ Intervju

Vi vil ta utgangspunkt i case-studie av byggesøknadar for å svare ut problemstillingane. Vi vil her gå gjennom og sjekka av minimum 2 dispensasjonssaker og 2 saker som er fatta av administrasjonen etter mynde frå politisk nivå. Her vil vi innhente og gå gjennom saksdokumentasjonen frå dei utvalde sakene. Vi legg opp til å undersøke etterlevinga av lovkrav og eigen internkontroll ved å gå gjennom handsaminga av byggesøknadar i seksjon for forvaltning. Vi vil innhente og gjennomgå dokumentasjon frå kommunen som kan gje informasjon om internkontrollsystemet knytt til byggjesaker. Vi vil nytte dokumentanalyse for å kartlegge internkontrollen i plan- og byggesak, og korleis dette vert etterlevd. Vi vil samle inn dokumentasjon som gir informasjon om kommunen og seksjon for forvaltning sitt internkontrollsystem for plan- og byggesak, samt interne rutinar i seksjon for forvaltning for sakshandsaming av byggjesaker.

Vi vil gjennomføre intervju med relevante informantar. Føremålet med intervju er å få utfyllande informasjon om korleis sakshandsamarane sikrar at internkontrollsystemet og lovkrava vert etterlevd. Det vil vere hensiktsmessig å ha intervju med seksjonsleiar forvaltning og sakshandsamarar. Andre relevante respondentar kan også bli intervju. Føremålet med intervju er å få utfyllande informasjon og forklaring til dokumentasjonen. Ved gjennomføring av intervju vert det utarbeid intervjuguidar. Frå kvart intervju skriv vi referat som vi sender til kvar enkelt respondent til verifisering. Informasjonen som samlast inn frå dokumentasjon og intervju vil bli gjennomgått og analysert opp mot revisjonskriteria.

Det vil utarbeidast ein skriftleg sluttrapport som reiegrer for undersøkinga, funn og tilrådingar. Utkast til rapport vil sendast på høyring til relevante aktørar før det utarbeidast ein endeleg sluttrapport. Det vil vere ein raud tråd gjennom rapporten, og rapporten vil vere kvalitetssikra og etterprøvbar.

3.2 Aktivitets- og framdriftsplan

Vi vil bruke 220 timar på oppdraget, fordelt på hovudaktivitetane planlegging, gjennomføring og rapportering. Figuren under viser forslag til aktivitets- og framdriftsplan:

Faser + aktiviteter	Timer	November				Desember				Januar					Februar				Mars				April				
		45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1 Forberede		■																									
1.1 Forundersøkelse		■																									
1.2 Etablere prosjektplan		■																									
1.3 Godkjenning prosjektplan KU																											
2 Starte opp																											
2.1 Sende oppstartsbrev																											
2.2 Oppstartsmøte																											
2.3 Revisjonskriterier																											
2.4 Dokumentliste																											
2.5 Intervjuplan																											
3 Gjennomføre																											
3.1 Dokumentanalyse																											
3.2 Intervjuguide																											
3.3 Intervjuer																											
3.4 Analyse																											
3.5 Kvalitetssikring																											
3.6 Rapportutkast																											
4 Rapport																											
4.1 Ferdigstille rapportutkast																											
4.2 Høring rapportutkast (2x2 u.)																											
4.3 Oversending av rapport																											
4.4 Presentasjon KU																											
	220																										

Forvaltningsrevisjonen vil ha oppstart i desember, når prosjektplanen er vedteke i kontrollutvalet. Gjennomføring av forvaltningsrevisjonen vil gå føre seg i desember-februar. Vi vil levere rapporten våren 2020, avhengig av kontrollutvalet sin møteplan.

4. Utførande revisorarar

4.1 Prosjektteam

KPMG sitt team i forvaltningsrevisjonen består av fylgjande:

- ✓ Oppdragsansvarleg partner: Ole W. Fundingsrud
- ✓ Prosjektleder: Manager Bjørg Rabbe Sandven
- ✓ Prosjektmedarbeidarar: Senior Manager Veronica S. Kvinge og Associate Magnus Hjellum

5. Honorar

I samsvar med avtale.

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	02.12.19	24/19
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

Kan bli behandla i lukka møte – OFL § 24/KL § 11-5 tredje ledd, bokstav b

REVISJONSPLAN FOR REVISJON AV REKNESKAPEN FOR 2019

Vedlegg: Revisjonsplan Tysvær kommune 2019 – (blir delt ut i møtet) U.Off. § 14

Bakgrunn

Ifølgje kommunelova § 23-2, bokstav a skal kontrollutvalet ”*påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte*”. Påse-ansvaret blir gjennomført bl.a. ved at revisjonen rapporterar til kontrollutvalet på dei ulike trinna i revisjonsprosessen. Rapporteringa skal dekkje både planlegging, gjennomføring og oppsummering av arbeidet.

I følgje kommunelova § 24-2 andre ledd og god kommunal revisjonsskikk skal revisor årleg utarbeide ein plan for revisjon av rekneskapet. Dette er eit internt dokument som styrer det arbeidet revisor må utføre for å kunne godkjenne rekneskapet.

KPMG AS har utarbeida ein slik plan for Tysvær kommune, men denne vil ikkje følgje saka. KPMG sin plan for Tysvær kommune vil bli presenter i møtet. Det er frå KPMG ønskje om at den vert unntatt offentlegheit, da dei anser planen å vere eit internt arbeidsdokument (off.l § 14).

Revisor vil gje ein munnleg orientering til utvalet om hovudinnhaldet i arbeidet. Opplysningar som kjem fram i møtet kan bli vurdert som ikkje offentlege og møtet kan difor bli lukka, jfr. i medhald av Offentleglova § 24 og kommuneloven § 11-5, tredje ledd bokstav b, men dette skal også vurderast opp mot omsyn til meir-offentlegheit, før ei eventuelt lukking.

Rekneskapet vert ikkje avslutta før etter at rekneskapen for 2019 er avlagt våren 2020. Hovudarbeidet i det enkelte rekneskapsåret starter difor ikkje før om hausten og på nyåret.

Forskrift om kontrollutval og revisjon § 19 pålegg også oppdragsansvarleg revisor årleg, og elles ved behov, å gje ein skriftleg vurdering av sin uavhengigheit (og vandel) til kontrollutvalet. Eigenerklæringa for 2019 blei lagt fram i for utvalet i sist møte 01.10.19, som sak 14/19.

Forenkla etterlevingskontroll med kommunen si økonomiforvaltning er eit nytt punkt som er tatt inn i kommunelova § 24-9 og vil vere ei ny oppgåve for revisor.

Kontrollutvalet si handsaming av revisjonsplan og evt. informasjon om rekneskapsrevisjonen så langt i 2019, vil altså vere eit ledd i å sjå til at kommunen sine rekneskapar blir revidert på ein tryggande måte og at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning.

Slik sekretariatet ser det, bør kontrollutvalet få høve til å komme med innspel til fokusområde i interimrevisjonen som skal gjennomførast, evt. seinare revisjonar, dersom dei ønskjer det, sjølv om det er revisjonen som fastset den endelege revisjonsplanen.

Konklusjon:

Dersom det ikkje kjem fram noko spesielt i møtet, vert det tilrådd at kontrollutvalet tar informasjonen frå KPMG til orientering.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

Tysvær kontrollutval tar revisjonsplan 2019 frå KPMG for rekneskapsrevisjonen og presentasjonen frå revisor om interimrevisjonen så langt i 2019 til orientering.

Aksdal, 25.11.19

Toril Hallsjø (sign.)

Dagleg leiar/utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	02.12.19	25/19
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	151	

ORIENTERING OM ØKONOMISITUASJONEN I TYSVÆR KOMMUNE OG FRAMLEGG TIL BUDSJETT 2020 - ØKONOMIPLAN 2021-2023

Bakgrunn:

Kontrollutvalet deltar ikkje i sjølve handsaminga av kommunen sine økonomirapporter. Men som kommunen sitt kontrollorgan bør kontrollutvalet følgje med i utviklinga av kommunen si løpande drift. Det bør difor vere fast praksis at kontrollutvalet følgjer med på dei to økonomirapportane som kommunedirektøren, i følgje kommunelova § 14-5, årleg er pliktig til å rapportere til kommunestyret om utviklinga i inntekter og utgifter, samanholden med årsbudsjettet.

Siste budsjett rapport 2019 pr. 31.08.2019 blei lagt fram for kommunestyret 01.10.19, sak 58/19 – Tertialrapport 2- 2019. Eventuelle kommentarar til rekneskapet frå kontrollutvalet skal bli gjeve i samband med handsaminga av årsrekneskapen til våren, etter rekneskapsavslutninga.

Kontrollutvalet har eit lovpålagt ansvar for å utarbeide budsjettframlegg for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Utvalet er i sitt arbeid berre underlagt kommunestyret, ikkje rådmannen. Framlegget kan derfor bare endrast politisk. Kommunelova har regler i kapittel 14 om økonomiforvaltninga og det er sett krav om at årsbudsjett og økonomiplan skal vere sett opp i balanse og vere realistiske, fullstendige og oversiktlege. Innstilling skal vere klar (offentleg) minst 14 dagar før kommunestyret si handsaming.

Årsbudsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023

Utvalet sitt framlegg til budsjett for 2020 til kommunens kontrollarbeid blei handsama i møtet 01.10.19, sak 15/19. Rådmannen presenterte sitt framlegg til årsbudsjett for 2020 – drift og investering og økonomiplan 2021-2023 under sin presenstasjo i kommunestyresalen den 28.10.19. Budsjettframlegget er å finne på kommunen sin nettside www.tysver.kommune.no . Budsjettdokumentet er i år i digital versjon i Framsikt

Budsjettframlegget inneheld rådmannen sine kommentarar, kommentarar frå organisasjonen, ulike budsjettskjema, tiltaksliste, hovudoversikt og detaljbudsjett for ansvarsområda. Budsjett og økonomiplan vil bli handsama i formannskapet 26. november og si endelege handsaming i kommunestyremøtet den 10. desember.

Rådmannen sitt framlegg til budsjett for 2020 legg opp til eit netto driftsresultat på 4,2 % av brutto driftsinntekter. Det langt øve Teknisk berekningsutval (TB) sitt tilrådde måltall på 1,75 % av brutto driftsinntekter.

Samla driftsinntekter er rekna til 1053 mill. kroner . Avklara eigedomsskatt ift. kompensasjon vil føre til at Tysvær blir kompensert med 98 % av redusert skatteinntekt . Samla driftsutgifter er sett til 979 mill. kr. Netto driftsresultat blir då 43,7 mill. kroner i 2020, som gjer eit måltall på 4,2 % av driftsinntektene. Dette er et høgt resultat samanlikna med mange andre kommunar. I økonomiplanperioden vil det auke til 63,7 mill., dvs 6 % i 2023. Innsparingar ligg som premiss for resultatet vidare i perioden .

Netto renter og avdrag er lagt opp til å utgjere 38,5 mill. kroner i 2020, dvs 3,6 % av driftsinntektene. Lånerenta er vurdert å vera stabil på 2 % i perioden. Brutto lånegjeld ved inngang 2019 er 1 290 mill. kroner. Av dette gjeld 60 mill. kroner forskotering Aksdal kryssset. Rundt 650 mill. kroner er tenkt dekkja med egne midlar.

Som samla investering i 2020 er det lagt inn 216 mill. kroner ekskl. mva. – 126 mill. kroner er lånekapital. Samla investering 2020 – 2023 er 632 mill. kroner ekskl. mva.med 326 mill. kroner fra lånekapital.

Rådmannen skriv i sine avsluttande merknader til **forordet**:

Rådmannen er tydeleg på at det fortsatt må arbeidast hardt kvar dag for å komma nærare det kostnadsnivå som Landet har. Kommunen står foran tunge investeringar – spesielt innanfor skule- og helseområdet. Tysvær kommune har ein høg gjeldsgrad, sjølv om store deler av gjelden blir dekkja av andre gjennom til dømes høge VA-investeringar dei siste åra. Det er likevel avgjerande at kommunen framover aukar sin eigenfinansieringsgrad av investeringane ved å sikra gode driftsresultater, og med det kan redusera låneopptaket.

Meir om framlegg til årsbudsjett og økonomiplan vil det bli gjort greie for i møtet av rådmannen.

Orientering om rådmannen sitt budsjettframlegg blei ikkje sett på sakslista i fjor. Frå administrasjonen har det tidlegare år blitt vist til at utvalet kan møte på presentasjonen i kommunestyresalen for å få nærare kjennskap til budsjettframlegget.

Då sekretariatet var usikker om kva ny utvalsleiar ville og meinte, blei han spurt om dette og han skreiv til svar i e-post 21.11.19:

Jeg vil gjerne ha med budsjettet. Tysvær kommune har valgt Framsikt og lagt frem budsjettet digitalt for første gang, og det kunne være spennende å høre litt om rådmannens erfaringer med dette.

Videre litt om hvilke rapporteringssystemer og oppfølging av budsjettet det jobbes med for bedre resultatoppfølging og styring.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

Tysvær kontrollutval tar rådmannen si orientering om budsjettsituasjonen 2019 og framlegg til budsjett for 2020 og økonomiplan 2021-2023 til orientering.

Aksdal, 25.11.19

Toril Hallsjø (sign.)

Utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	02.12.19	26/19

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 02.12.19

Vedlegg:

45. Statusrapport pr. november 2019
46. Kommunestyrevedtak 22.10.09.19 sak 79/19 – Oppfølging av selskapskontroll –KH IKS
47. Komm.styrevedtak 24.10.19 sak 64/19 – val av kontrollutvalg for perioden 2019-2023
48. Taushetsklæringskjema (vert signert i møtet)
49. Protokoll frå representantskapsmøte i Haugaland Brann og redning IKS 14.11.19
50. Innkalling til representantskapsmøte i HIM IKS 27.11.19,
51. Innkalling til representantskapsmøte i Haugaland Veks IKS 13.12.19
52. Ønsker åpenhet og innsyn i kommunenes arbeid – Kommunal Rapport 28.10.19
53. Konferanse 2020 for kontrollutvalgene - Sandnes 09.01.20
54. Invitasjon til NKRFs kontrollutvalgskonferanse 29. – 30. januar 2020

Saksorientering:

Vedlagt følger dei opplista tema (brev, melding og liknande) til kontrollutvalet til orientering.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene nr 45 – 54 blir tatt til orientering.

Aksdal, 25.11.19

Toril Hallsjø

Dagleg leiar/utvalssekretær

Kontrollutvalet i Tysvær - Statusoversikt november 2019

Rapportar frå bestilling til behandling i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjon	Bestilling	Tidsbruk	Status	Ferdig	Merknader
<i>Kvalitetssikring i plan- og byggesaker</i>	03.12.19	220 t.	Til bestilling	Våren 2020	

Saker under politisk handsaming eller til oppfølging i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjon/ selskapskontroll	Bestilt	Kontroll- utval	Behand- ling i KST	Planlagt oppfølging	Merknader
<i>Kvalitet og ressurs- effektivitet innan pleie og omsorgstenestene</i>	06.11.18, sak 25/18	21.05.19, sak 6/19	17.06.19, sak 34/19	Våren 2020	
<i>Oppfølginga av rapport - Karmsund Havn IKS</i>		17.09.19, sak	22.10.19, sak 79/19		
Andre saker					
<i>Kommunens innkjøp</i>	14.11.17	28.05.18			Økon./innkjøp
<i>Personvernlova</i>	28.05.18	04.09.18			Personalsjef
<i>Bruk av komm. utstyr</i>	28.05.18	04.09.18			Personalsjef
<i>Handtering av avfallsaker</i>	06.11.18	19.02.19			Teknisk sjef

Avslutta prosjekt pr. november

Forvaltningsrevisjon	Bestilt	Behandla i KU	Behandla i KST	Fylgt oppi KST	Merknader
<i>Oppfølging av KIH IKS</i>	12.06.18, sak 36/18	01.10.19, sak 13/19	xx.xx19, sak	-	
<i>«Investerings- avgjerdsgrunnlag og styring»</i>	27.02.18, sak 5/18	04.09.18, sak 19/18	25.09.18, sak 54/18	18.06.19, sak 32/19	
<i>«Økonomistyring»</i>	30.05.17, sak 13/17	14.11.17, sak 25/17	06.02.18, sak 16/18	18.06.19, sak 33/19	
<i>«Kvalitet på opplæringa i skulane»</i>	08.09.16, sak 17/16	07.02.17, sak 6/17	07.03.17, 13/17	20.03.18, sak 28/18	
<i>«Internkontroll»</i>	03.02.15, sak 3/15	01.09.15, sak 15/15	12.04.16, sak 14/16	07.03.17, sak 12/17	2. gang 20.03.18, 27/18
Selskapskontroll					
<i>Karmsund Havn IKS</i>	27.02.18, sak 6/18	28.05.18, sak 13/18	12.06.18, sak 36/18	22.10.19, sak 79/19	
Andre saker					
<i>Plan for forvaltnings- revisjon 2016-2020</i>	01.12.15, sak 24/15	23.05.16, sak 8/16	21.06.16, sak 40/16	Neste 4 år	KPMG AS
<i>Plan for selskaps- kontroll 2016-2020</i>	01.12.15, sak 24/15	23.05.16, sak 9/16	21.06.16, sak 39/16	Neste 4 år	KPMG AS

46

HAUGALAND KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

Postboks 57
5575 AKSDAL

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 25.10.19
Journalført: 19 / 39214ha
Arkivkode: 217

VEDTAK - OPPFØLGING AV SELSKAPSKONTROLL - KARMSUND HAVN IKS

Vedlagt ligger særutskrift fra kommunestyret sitt vedtak fra møte 22.10.19 i sak om oppfølging selskapskontroll Karmsund Havn IKS.

Med helsing

Liv Jorunn Frønsdal
Leiar politisk sekretariat

Vedlegg:
Særutskrift Oppfølging av selskapskontroll Karmsund Havn IKS

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krev derfor ingen signatur.

Dato: 14.10.2019
Saksnr.: 2017/901
Løpenr.: 30860/2019
Arkiv: 026
Saksbehandler: Liv Jorunn Frønsdal

OPPFØLGING AV SELSKAPSKONTROLL KARMSUND HAVN IKS

Saksnr	Utvalg	Møtedato
79/19	Kommunestyret	22.10.2019

KONTROLLUTVALGET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

Tysvær kommunestyre tar tilbakemeldinga om oppfølging av revisjonsrapporten «Selskapskontroll - Karmsund Havn IKS» til orientering.

Sigurd Eikje
rådmann

Liv Jorunn Frønsdal
Leiar politisk sekretariat

BEHANDLING I KOMMUNESTYRET - 22.10.2019

Kontrollutvalget sitt forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK I KOMMUNESTYRET - 22.10.2019

Tysvær kommunestyre tar tilbakemeldinga om oppfølging av revisjonsrapporten «Selskapskontroll - Karmsund Havn IKS» til orientering.

SAKSUTREDNING:

Bakgrunn

Det ble våren 2017 satt igang selskapskontroll av Karmsund Havn IKS med formål å undersøke «i hvilken grad kommunens eierinteresse i selskapet Karmsund Havn blir ivaretatt, og om selskapet har etablert system og rutiner for å sikre at selskapet har en forsvarlig drift og etterlever sentrale regelverk.»

I møte 12.06.18, sak 36/18, vedtok kommunestyre følgende:

1. *Tysvær kommunestyre tar KPMG sin revisjonsrapport «Selskapskontroll – Karmsund Havn IKS» til orientering.*
2. *Rapporten vert oversendt hamnerådet, selskapet v/styret og leiinga og rådmannen for vidare oppfølging av rapporten sine tilrådingar.*
3. *Det vert gjeve tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om korleis kommunestyrevedtaket er følgt opp innan 12 månader etter kommunestyra sine vedtak.*

Etter forskrift om kontrollutvalg § 12: «skal kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp.

Karmsund Havn IKS har gitt tilbakemelding på rapporten, og kontrollutvalget behandlet saken i sitt møte 01.10.18 og har gitt følgende innstilling til kommunestyret:

Tysvær kommunestyre tar tilbakemeldinga om oppfølging av revisjonsrapporten «Selskapskontroll - Karmsund Havn IKS» til orientering.

Det vises til ytterligere informasjon i vedlagt saksframlegg fra kontrollutvalget, samt til Karmsund Havn IKS og rådmannen sine tilbakemeldinger om oppfølging.

Vedlegg

- 1 Oppfølging av selskapskontroll Karmsund Havn IKS
- 2 Særutskrift fra kontrollutvalget sak 13-19
- 3 Sak 13-19 i kontrollutvalget - Oppfølging av selskapskontroll - Karmsund Havn IKS
- 4 Tilbakemelding av rapport KH IKS
- 5 Tilbakemelding fra rådmann om oppfølging KH IKS)

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 29.10.19
Journalført: 19/
Arkivkode: 633

Dato: 11.10.2019
Saksnr.: 2019/2047
Løpenr.: 30721/2019
Arkiv: 014
Saksbehandler: Liv Jorunn Frønsdal

VALG AV KONTROLLUTVALG FOR PERIODEN 2019 - 2023

Saksnr	Utvalg	Møtedato
64/19	Kommunestyret	24.10.2019

RÅDMANNEN SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

Kommunestyret velger for perioden 2019 – 2023, følgende 5 medlemmer til kontrollutvalget:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

og følgende varamedlemmer, i numerisk rekkefølge:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Som leder: _____

Som nestleder: _____

Sigurd Eikje
rådmann

Liv Jorunn Frønsdal
Leiar politisk sekretariat

BEHANDLING I KOMMUNESTYRET - 24.10.2019

Gruppelederne la frem fellesforslag og valget ble gjennomført som avtalevalg.

Kommunestyret slutter seg enstemmig til fellesforslaget og valg av kontrollutvalg slik det kommer frem under vedtak.

VEDTAK I KOMMUNESTYRET - 24.10.2019

Kommunestyret velger for perioden 2019 – 2023, følgende 5 medlemmer til kontrollutvalget:

Svein Terje Brekke, KrF
Ola S. Apeland, H
Marit H. Gjedrem, Sp
Karsten A. Larsen, FrP
Emly Årvik, Ap

og følgende varamedlemmer, i numerisk rekkefølge:

1. Lars Birger Baustad, FrP
2. Jorunn Synnøve Stava, H
3. Wenche Hellesund, V
4. Inge Lundervold, Sp
5. Henry Dybdal, Ap

Som leder: Ola S. Apeland, H

Som nestleder: Karsten A. Larsen, FrP

TAUSHETSERKLÆRING

§ 13 Taushetsplikt

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om:

- 1) noens personlige forhold, eller*
- 2) tekniske innretninger og fremgangsmåter, samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår.*

Som personlige forhold regnes ikke fødested, fødselsdato og personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted, med mindre slike opplysninger røper et klientforhold eller andre forhold som må anses som personlige. Kongen kan ellers gi nærmere forskrifter om hvilke opplysninger som skal reknes som personlige, om hvilke organer som kan gi privatpersoner opplysninger som nevnt i punktet foran og opplysninger om den enkeltes personlige status for øvrig, samt om vilkårene for å gi slike opplysninger.

Taushetsplikten gjelder også etter at vedkommende har avsluttet tjenesten eller arbeidet. Han kan heller ikke utnytte opplysninger som nevnt i denne paragraf i egen virksomhet eller i tjeneste eller arbeid for andre.

§ 209 Brudd på taushetsplikt

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som røper opplysning som han har taushetsplikt om i henhold til lovbestemmelse eller forskrift, eller utnytter en slik opplysning med forsett om å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning.

Første ledd gjelder tilsvarende ved brudd på taushetsplikt som følger av gyldig instruks for tjeneste eller arbeid for statlig eller kommunalt organ.

For den som arbeider eller utfører tjeneste for et statlig eller kommunalt organ, rammer første og annet ledd også brudd på taushetsplikt etter at tjenesten eller arbeidet er avsluttet. Grovt uaktsom overtredelse straffes på samme måte. Medvirkning er ikke straffbar.

§ 210. Grovt brudd på taushetsplikt

Grovt brudd på taushetsplikt straffes med fengsel inntil 3 år. Ved avgjørelsen av om taushetsbruddet er grovt skal det særlig legges vekt på om gjerningspersonen har hatt forsett om uberettiget vinning og om handlingen har ført til tap eller fare for tap for noen.

Som medlem/varamedlem av kontrollutvalget i **Tysvær kommune** erklærer jeg med dette på ære og samvittighet at jeg skal beholde taushet omkring alle opplysninger som har taushetsplikt etter forvaltningsloven som jeg kommer over i mitt arbeid knyttet til vervet i kontrollutvalget.

Jeg er gjort kjent med at forvaltningsloven 13 har bestemmelser om taushetsplikt. Videre er jeg gjort kjent med at straffeloven har bestemmelser (§ 209 og 210) om straff for brudd på taushetsplikten.

Aksdal, _____

Haugaland brann og redning iks

49

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariatet IKS
Mottatt dato: 10.10.19
Journalført: 19/378/tha/ogh
Arkivkode: 217

Møteinnkalling

for
representantskapet for Haugaland brann og redning iks

Møtested: Tysvær, Tysværtunet
Haugesund, Dikterveien 8-
Møtedato: 14.11.2019
Tid: 09⁰⁰-12⁰⁰

Ved forfall skal varamedlem møte. Hvis ikke medlem eller varamedlemmet kan møte skal dette meldes brannsjef.

SAKSLISTE

Sak nr	Tittel	Saksbehandling
19/015	Godkjenning av innkalling og saksliste	Vedtak
19/016	Godkjenning av protokoll 26.04.2019	Vedtak
19/017	Godkjenning av protokoll 28.06.2019	Vedtak
19/018	Budsjett 2020 med økonomi og handlingsplan 2020-2023	Vedtak
19/019	Haugesund sin utmelding av selskapet	Drøfting
19/020	Låneopptak i Kommunalbanken	Vedtak
19/021	Handlingsplan for brannstasjoner	Tilråding
19/022	Konstituering av representantskapet	Vedtak
19/023	Eventuelt	-

Sted: Haugesund
Dato: 10.10.2019

_____
Gerd Helen Bø
representantskapsleder

_____
Dag Botnen
brannsjef

50

HIM
Telefon 52 76 50 50
Telefax 52 76 50 51
e-post: him@him.as
Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 30.10.19
Journalført: 19/398/4a/ogb
Arkivkode: 217
Dato 30.10.19

INNKALLING TIL MØTE I REPRESENTANTSKAPET I HAUGALAND INTERKOMMUNALE MILJØVERK IKS ONSDAG 27. NOVEMBER KL 15.00

Det innkalles til møte i representantskapet for Haugaland Interkommunale Miljøverk, jf. §8 i loven og §10 i vedtekten. **Møtet holdes onsdag 27.11.19 kl 15.00-17.00 på Toranaset Miljøpark.**

Saksdokumentene blir sendt ut i uke 46. Dersom noen ikke kan møte, ber vi om å bli varslet snarest over tlf 52 76 50 50 eller e-post: gro.staveland@him.as

Tysvær kommune har valgt nye medlemmer til HIM sitt representantskap: ordfører Sigmund Lier og varaordfører Sven Ivar Dybdal.

Det bes om at nye representanter som velges i Bokn, Etne, Haugesund og Vindafjord kommune får innkallingen til møtet 27.11.19 når valget er avklart.

Innkallingen sendes også til:
Haugaland kontrollutvalgssekretariat
Styreleder i HIM, Arild Karlsen

Saksliste:

Innkalling

Evt. merknader til innkallingen
Valg av protokollfører
Valg av 2 representanter til å signere protokollen sammen med møteleder
Godkjenning av saksliste

Vedtaksaker:

19.06 Valg av leder og nestleder i representantskapet
19.07 Valg av valg nemnd

Referat- og orienteringssaker:

19.08 Protokoll fra møte i representantskapet 22.05.19
19.09 Orientering om HIM pr nov. 2019 v/Gro Staveland
19.10 Orientering om regnskap og andre nøkkeltall ved økonomi- og administrasjonsleder Trond Kampen

Vedtaksaker:

19.11 Budsjett 2020 og økonomiplan 2020 – 2023

Sigmund Lier
Leder representantskapet

Gro Staveland
Adm direktør

Innkalling til møte i representantskapet for Haugaland Vekst IKS

DATO/TID: Fredag 13. desember 2019

STED: Hemmingstad kultursenter, Spannavegen 135, 5514 Haugesund

TID: 09.00-10.00

Sakliste:

- Sak 04/19: Valg av møteleder
- Sak 05/19: Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 06/19: Behandling av budsjett 2020
- Sak 07/19: Valg av styre med leder og nestleder
- Sak 08/19: Konstituering av regionråd, valg av leder, nestleder og arbeidsutvalg
- Sak 09/19: Valg av revisor

Sakdokumentene til budsjett ettersendes etter at styret har behandlet saken. En ettersender også forslag fra Valgkomiteen knyttet til nytt styre.

Ole Bernt Thorbjørnsen
styreleder

K. Tormod Karlsen
adm.dir.

Ønsker åpenhet og innsyn i kommunens arbeid

ÅPENHET. Å være folkevalgt eller kommunalt ansatt kan innebære kontakt med media. Alle landets kommuner mottar nå en åpenhetsplakat fra Pressens offentlighetsutvalg.

Anne Rodvang

Publisert i dag, kl. 7.41

- Kommisjonal Rapport 28/10-19

– Etter valget vil 356 kommuner få ny ledelse. De skal i fire år gjøre en svært viktig jobb for innbyggerne. Det vil bli debatt om mange saker og prioriteringer. Da er åpenhet helt avgjørende, sier leder i Pressens offentlighetsutvalg, Tron Strand, i en nyhetsmelding lagt ut på Norsk Presseforbunds hjemmesider.

Åpenhetsplakat

Pressens offentlighetsutvalg oppnevnes av styret i Presseforbundet og består av journalister og redaktører fra ulike redaksjoner. Utvalget jobber for å sikre og forsterke retten til innsyn og tilgangen til informasjon.

Pressens offentlighetsutvalg har nå sendt en åpenhetsplakat til alle landets kommuner.

- Her minner vi om at åpenhet og innsyn i kommunens arbeid er både en plikt og en nødvendighet. POU inviterer kommunene til å rådføre seg med oss, om de har spørsmål om åpenhet og innsyn, sier Strand.

Ti råd

Åpenhetsplakaten består av ti råd utvalget mener kan bidra til mer åpenhet i Kommune-Norge i møte med pressen. Disse er:

1. Vær åpen

Vær tilgjengelig for intervjuer og kommentarer, gi ut mest mulig informasjon, også i «negative saker» for kommunen.

2. Tilrettelegg for åpenhet

Kommunen plikter etter Grunnloven å legge til rette for åpenhet. Gjør det enkelt å få innsyn og å følge møter i folkevalgte organ. Ikke lukk flere saker enn nødvendig, husk at man må ha lovhjemmel for å lukke møter.

3. Skap engasjement

Åpenhet skaper engasjerte borgere og bedre avgjørelser. Sørg for at alle politikere og ansatte i kommunen er godt kjent med kommunelovens regler om møteoffentlighet og offentlighetslovens bestemmelser om dokumentoffentlighet, og at de forstår verdien av åpenhet.

4. Likebehandle mediene

Sørg for at alle medier får lik tilgang til dokumenter og informasjon.

5. Tilrettelegg for ytringsfrihet

Offentlig ansatte har mye kunnskap om sine fagområder. Gi klart uttrykk for at du ønsker og forventer at ansatte deler av denne og deltar i den offentlige debatten, også der dette innebærer kritikk av kommunen.

6. Tilrettelegge for varsling

Sikre deg at dere har gode rutiner for varsling, både skriftlig og i praksis. Gjør det klart at du forventer at ansatte sier ifra om mulige kritikkverdige forhold i din kommune. Vær tydelig på at varsling er et virkemiddel for at samfunnet skal bli kjent med vesentlig informasjon, og at kritikk og varsling ikke skal føre til negative sanksjoner.

7. Ha god og synlig dokumentasjon

Forsikre deg om at kommunen journalfører alle dokumenter raskt og senest innen tre virkedager. Sørg for systemer som gjør at all arkivverdig e-post, SMS, kommunikasjon på sosiale medier og andre plattformer utenfor kommunes ordinære saksbehandlingssystem, registreres og arkiveres.

8. Svar raskt

Sørg for at innsynskrav som hovedregel behandles samme dag og senest innen tre virkedager, og at klager over avslag avgjøres raskt. Det er viktig at innsyn gis når saken er aktuell.

9. Unngå ulovlig hemmelighold

Utrygghet om jussen kan føre til at kommunen hemmeligholder mer enn det er hjemmel for i loven. Sørg for jevnlig kursing og veiledning i offentlighetsloven. Unngå at den som skal vurdere innsyn har egeninteresser i at dokumentet unntas fra offentlighet.

10. Kontakt pressens offentlighetsutvalg

Pressens offentlighetsutvalg hjelper deg gjerne hvis du står fast.

FORUM FOR KONTROLLUTVALG I ROGALAND

53

Konferanse 2020 for kontrollutvalgene

Quality Hotel Residence, Sandnes

9. januar 2020

Haugaland
Kontrollutvalgsekretariat IKS
Mottatt dato: 13.11.19
Journalført: 19 / 417/tha/ogw
Arkivkode: 033

Tema for årets konferanse er **KONTROLLUTVALGENES ROLLE OG OPPGAVER.**

PROGRAM

- 10:00   **Velkommen**
Einar Roald Endresen – leder av arbeidsutvalget i forumet
- 10:05   **Hjelp – jeg er valgt inn i kontrollutvalget!**
Bjørn Bråthen, seniorrådgiver, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)
- 10:45   Pause
- 11:00   **Forvaltningsrevisjon – erfaringer fra revisor**
Christian Jerejian Friestad, leder forvaltningsrevisjon, Advokat, Rogaland Revisjon IKS
- 11:45   **Årsmøte** – Forum for kontrollutvalg i Rogaland
- 12:00   **Lunsj**
- 13:00   **Styring og kontroll i kommunal sektor**
Bjørn Bråthen, NKRF
- 13:45   Pause
- 14:00   **Kontrollutvalgets oppgaver –
regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll**
Bjørn Bråthen, NKRF
- 14:30   Pause
- 14:45   **Korrupsjon og økonomiske misligheter**
Einar Roald Endresen, politioverbetjent og avsnittsleder, FEE -Seksjon for økonomisk kriminalitet - nord, Sør-Vest politidistrikt
- 15:15   **Avslutning**

Pris **kr 950.-** pr. person

Påmelding innen **18. desember** ved å sende e-post til mette.jensen.moen@rogfk.no med navn, verv/funksjon, kommune/firma og mailadresse. Kontrollutvalgsmedlemmer som oppgir epostadresse, vil få årsmøtesakene tilsendt via e-post før konferansen.

VELKOMMEN!

For forum for kontrollutvalg i Rogaland
Kontroll- og kvalitetsutvalgets sekretariat,
Rogaland fylkeskommune

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2020

[Tilbake til kursoversikten](#)

Nøkkelfo

Fra/til 29.1–30.1

Påmeldingsfrist 12.12

Pris Kr 6 900 eks. mva. med overnatting (ikke-medl.: kr 7 300 eks. mva.)
Kr 5 250 eks. mva. uten overnatting (ikke-medl.: kr 5 650 eks. mva.)
Kr 1 114 eks. mva. for overnatting m/frokost fra 28. til 29. januar 2020

Deltakere fra kontrollutvalg i kommuner/fylkeskommuner hvor sekretærtjenesten ivaretas av virksomheter som er bedriftsmedlem i NKRF, oppnår medlemspris.

Sted [The Qube - Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen](#)

Varighet 29.1.: 10.00 - 17.00
30.1.: 09.00 - 13.00

Vi har gleden av å invitere til NKRFs årlige Kontrollutvalgskonferanse 29. - 30. januar 2020, som vanlig på Gardermoen. Vi benytter **The Qube**, som ligger i tilknytning til hotellene [Clarion Hotel & Congress Oslo Airport](#) og [Comfort Hotel RunWay](#).

Fra den første konferansen i 2005 med ca. 300 deltakere har dette årlige arrangementet vokst betydelig og etablert seg som det viktigste og største treffpunktet for kontrollutvalgene i kommunal sektor. I 2019 samlet konferansen rundt 650 deltakere. Deltakerrekorden er fra 2016 med ca. 800 deltakere.

Målgruppe

Ledere og medlemmer av kontrollutvalg, kontrollutvalgssekretærer, revisorer, ordførere, rådmenn og ellers alle med interesse for kontroll, revisjon og tilsyn i kommunal sektor.

Til [påmeldingsskjema >>](#)

Program | #ku20nkrf

PLENUM

Onsdag 29. januar 2020:

09.00: Registrering og enkel servering

10.00: Velkommen

- Konferansier **Anne Grosvold** og daglig leder **Rune Tokle**, NKRF

Anne Grosvold (foto: Trine Hisdal)

10.10: *Åpning*

- Kommunal- og moderniseringsminister **Monica Mæland** (H)

Monica Mæland (foto: Hans Jørgen Brun)

10.40: *Demokratiets kår*

- **Øystein Djupedal**, tidl. politiker, fylkesmann, "Arendalsuke-general" m.m. , nå regiondirektør i Husbanken sør

11.20: *Pause*

11.40: *Hat og trusler mot folkevalgte?*

- **Carina Riborg Holter**, Senior Research Executive i Ipsos

På oppdrag fra KS har Ipsos kartlagt omfanget av hatefulle ytringer og trusler blant folkevalgte politikere i Norge.

11.50: *Hets av politikere – en trussel mot demokratiet?*

Anne Grosvold i samtale med:

- **Carina Riborg Holter**
- **Ole Ueland** (H), gruppeleder i Rogaland fylkesting og tidl. ordfører i Sola kommune
- **Kamzy Gunaratnam** (A), varaordfører i Oslo kommune

12.20: *Lunsj*

13.20: *Hvordan jobbe i et kontrollutvalg?*

- **Bård Hoksrud** (Frp), leder av kontrollutvalget i Bamble kommune

14.00: *Pause*

14.20: *Rent drikkevann – hva gikk galt?*

- **Bård Espelid** (Askøylisten), tidligere varaordfører, nå kommunestyrerepresentant, i Askøy kommune

14.45 *Rent drikkevann – en selvfølge?*

- **Kjetil Furuberg**, avdelingsleder vanntjenester i Norsk Vann

15.10 *Rent drikkevann – et felles ansvar*

Anne Grosvold i samtale med:

- Innlederne m.fl. (kommer)

15:50: Pause

16.10 - 17.00: *Bærekraft i et revisjonsperspektiv*

- Riksrevisor **Per-Kristian Foss**

19.30: Middag

Torsdag 30. januar 2020:

09:00: *Bærekraft - hva er det?*

- **Carlo Aall**, professor og leder for Norsk senter for bærekraftig klimatilpassing ved Vestlandsforskning

09.30: *Bærekraftmålene – hva må til lokalt og sentralt?*

Anne Grosvold i samtale med:

- **Carlo Aall**
- **Tina Bru** (H), andre nestleder i Stortingets energi- og miljøkomite
- M.fl. (kommer)

10.00: Pause

10.20: *Gode bestillinger og gode analyser – kontrollutvalgets muligheter*

Anne Grosvold i samtale med:

- **Beate Marie Dahl Eide** (Sp), ordfører i Seljord kommune
- **Torbjørn Berglann**, daglig leder i Konsek Trøndelag IKS
- **May Britt Lagesen** (A), leder av kontrollutvalget i Steinkjer kommune, medlem av fylkestinget i Trøndelag

11.00: Pause

11.20: *Personvern – hva gjør vi i kommunene?*

- **Anette Engum**, personvernombud i Bærum kommune

12.00: Pause

12.20: *Bompengeselskapenes pengebruk*

- **Peter Svaar**, journalist i Nrk

13.00: Lunsj

"Minikurs"

Parallelt med hovedprogrammet tilbyr vi følgende "minikurs" rettet mot nye ledere og medlemmer av kontrollutvalg (begrenset antall plasser):

Onsdag 29. januar 2020:

14.20 - 17.00: **A. Kontrollutvalgets formål, rolle og oppgaver**

- **Renate Borgmo** og **Bjørn Bråthen**, seniorrådgivere i NKRF

Torsdag 30. januar 2020:

09.00 - 10.00: **B. Lederrollen i kontrollutvalget**

- **Alexander Etsy Jensen**, rådgiver i VETAKS og tidl. leder av kontrollutvalget og tidl. medlem av kommunestyret i Vennesla kommune

11.20 - 13.00: **C. De sentrale momentene for å forstå det kommunale regnskapet**

- **Ann Katharine Gardner** og **Knut Tanem**, regnskapsrevisorer i Revisjon Midt-Norge SA

Vi tar forbehold om endringer. Sist oppdatert: 11. november.

Etterutdanning:

- 11 timer iht. NKRFs krav til etterutdanning

Påmeldingsskjema

Selskap/enhet

Fakturaadresse

Postnummer

Poststed

Ressursnr. e.l. (som ref. på faktura)

Er medlem i NKRF

Epost, kopimottaker

Deltakere

Deltaker #1

Fornavn

Etternavn

Epost

Mobil

Fødselsår

Tilleggsopplysninger

Ønsket deltakelse

Påmelding til "minikurs" A